

Национален рамков договор № РД-НС-01-3 от 1 септември 2023 г. за денталните дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския зъболекарски съюз за 2023 - 2025 г.**НАЦИОНАЛЕН РАМКОВ ДОГОВОР № РД-НС-01-3 от 1 септември 2023 г.****за денталните дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския зъболекарски съюз за 2023 – 2025 г.**

Днес, 1.09.2023 г., в София между Националната здравноосигурителна каса, от една страна, и Българския зъболекарски съюз, от друга страна, се сключи настоящият договор.

Този договор е национален, защото има действие на цялата територия на Република България.

Този договор е рамков, защото определя здравно-икономически, финансови, медицински, организационно-управленски, информационни и правно-деонтологични рамки, в съответствие с които се сключват договорите между НЗОК и изпълнителите на дентална помощ.

Всички клаузи на този Национален рамков договор (НРД) са в съответствие с действащото българско законодателство. Законите и актовете в областта на здравеопазването, здравното осигуряване и свързаните с тях обществени отношения, с които е съобразен този НРД, са изброени в приложение № 1.

ЧАСТ ПЪРВА**ОБЩА ЧАСТ**

Глава първа

ПРЕДМЕТ НА НАЦИОНАЛНИЯ РАМКОВ ДОГОВОР

Чл. 1. (1) Предмет на НРД са правата и задълженията по оказването на дентална помощ в рамките на чл. 55 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) на:

1. Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и районните здравноосигурителни каси (РЗОК);
2. Българския зъболекарски съюз (БЗС) и неговите районни колегии;
3. изпълнителите на дентална помощ (ИДП);
4. здравноосигурените лица (ЗОЛ).

(2) Дейности за повишаване на квалификацията на медицински специалисти не са предмет на НРД.

Глава втора

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТРАНИТЕ ПО НРД

Чл. 2. (1) Националната здравноосигурителна каса има следните права и задължения по този договор:

1. възлага чрез сключване на договори с ИДП оказването в полза на ЗОЛ на дентална помощ, договорена по вид, обхват, обем, качество и цена в НРД, съгласно чл. 55, ал. 2 ЗЗО;
2. осигурява равнопоставеност на ИДП при сключване на договорите с РЗОК за оказване на дентална помощ при условията и по реда на НРД;
3. отказва сключване на договори за оказване на дентална помощ с изпълнители на такава помощ, които не отговарят на условията, изискванията и реда за сключване на договори, определени в ЗЗО, Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ), Закона за бюджета на НЗОК (ЗБНЗОК) за съответната година и НРД;
4. упражнява контрол върху оказаната дентална помощ съгласно ЗЗО и НРД;
5. упражнява контрол за спазване правата и задълженията на ЗОЛ;
6. изисква, получава от ИДП и обработва установената документация в сроковете, определени в НРД;
7. заплаща напълно или частично договорените в НРД цени за извършените и отчетени дентални дейности;
8. заплаща напълно или частично лекарствени продукти, включени в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ), предназначени за домашно лечение на заболявания, определени по реда на чл. 45, ал. 4 ЗЗО;
9. поддържа и обработва регистрите и информацията, съдържащи се в информационната система на НЗОК, съгласно чл. 63 ЗЗО;
10. предоставя информация на ЗОЛ относно мерките за опазване и укрепване на здравето им;
11. предоставя при поискване информация по изпълнение на НРД на БЗС;
12. осъществява съвместно наблюдение на вида, обема и качеството на оказваната дентална помощ чрез РЗОК и експерти, посочени от регионалните структури на БЗС.

(2) Българският зъболекарски съюз има следните права и задължения по този договор:

1. представява своите членове при сключване на НРД;
2. съдейства за спазването и прилагането на НРД от страна на ИДП;
3. участва чрез свои представители в арбитражните комисии при условията и по реда на чл. 75 ЗЗО;
4. предоставя при поискване информация на НЗОК по прилагането на НРД;
5. осъществява съвместно с РЗОК наблюдение на вида, обема и качеството на оказваната дентална помощ чрез регионалните структури на БЗС;
6. ръководствата на БЗС съвместно с НЗОК осъществяват наблюдение по изпълнението на НРД;
7. защитава правата и интересите на ИДП при сключване и изпълнение на договори за оказване на дентална помощ с НЗОК с отделните изпълнители.

Чл. 3. Управителят на НЗОК заедно с председателя на БЗС или с упълномощени от него лица издават съвместно указания, инструкции и други изпълнители на дентална помощ по прилагането и тълкуването на НРД.

Глава трета

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЗДРАВНООСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

Чл. 4. Националният рамков договор създава условия за гарантиране и упражняване на правата на ЗОЛ в съответствие с действащото законодателство в Република България.

Чл. 5. Всички ЗОЛ имат равни права и достъп при получаване на дентална помощ независимо от тяхната раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.

Чл. 6. Здравноосигурените лица имат права и задължения съгласно действащото законодателство в Република България.

Чл. 7. С правата и задълженията на ЗОЛ се ползват и лицата, за които се прилагат схемите за социална сигурност на ЕС, както и лицата, включени в международни спогодби за социално осигуряване, по които Република България е страна.

Чл. 8. Здравноосигурените лица имат право да подават жалби пред директора на съответната РЗОК, когато не са удовлетворени от денталните дейности, свързани с оказаната дентална помощ. Жалбата се подава по реда на глава втора, раздел X от ЗЗО, като в нея се описват причините и се посочва най-малко едно от следните основания:

1. отчетена, но неизвършена дентална дейност;
2. качество на денталната помощ, което не съответства на критериите за качество, определени в НРД;
3. откъсан достъп до медицинска документация;
4. получени от изпълнител на дентална помощ суми без правно основание.

Чл. 9. Националната здравноосигурителна каса съблюдава спазването на правата и задълженията на ЗОЛ от страна на ИДП чрез:

1. включване в медицинската документация, която е неразделна част от този НРД, на изисквания, гарантиращи спазване правата на ЗОЛ;
2. приемане, разглеждане и изготвяне на мотивиран отговор на жалби, подадени от ЗОЛ до НЗОК;
3. осъществяване на контрол по изпълнението на договорите с ИДП.

Глава четвърта

ВИДОВЕ ДЕНТАЛНА ПОМОЩ, ЗАКУПУВАНА ОТ НЗОК В ПОЛЗА НА ЗОЛ

Чл. 10. (1) Националната здравноосигурителна каса закупува видовете дентална помощ по чл. 45, ал. 1 ЗЗО по обеми и цени, договорени в НРД.

(2) Денталната помощ по ал. 1 се определя като пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, съгласно Наредба № 9 от 2019 г. за определяне на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на Националната здравноосигурителна каса (Наредба № 9 от 2019 г.).

Чл. 11. Денталната помощ по чл. 10, ал. 2 е извънболнична дентална помощ, която включва здравно-информационни дейности, промоция на здравето и диагностично-лечебна дейност, която е първична извънболнична дентална помощ (ПИДП) и специализирана извънболнична дентална помощ (СИДП) съгласно приложение № 3 към чл. 1 на Наредба № 9 от 2019 г.

Глава пета

ФИНАНСОВА РАМКА

Чл. 12. (1) Финансовата рамка на НРД съответства на годишните разходи за здравноосигурителни плащания за дентална помощ съгласно чл. 1, ал. 2 ЗБНЗОК за 2023 г. – 274 068,6 хил. лв.

(2) Финансовата рамка по ал. 1 обхваща плащания за дейности по НРД за денталните дейности, извършени в периода 1.12.2022 г. – 30.11.2023 г., подлежащи на заплащане през 2023 г.

(3) След приемане на бюджета на НЗОК за съответната година НЗОК и БЗС определят финансовата рамка за обемите и цените на дейностите, подлежащи на заплащане през съответната календарна година от периода на действие на настоящия НРД.

(4) Разходите за здравноосигурителни плащания се разпределят и извършват в рамките на определените параметри в ЗБНЗОК за 2023 г. и в съответствие с параметрите на разходите за здравноосигурителни плащания и събраните приходи по бюджета на НЗОК за 2023 г.

(5) В случай че при анализа на текущото изпълнение към 30 септември 2023 г. на здравноосигурителните плащания за дентални дейности се установи очаквано неизпълнение на предвидените разходи към 31 декември 2023 г. на средствата за здравноосигурителните плащания по съответния ред по чл. 1, ал. 2 от ЗБНЗОК за 2023 г., след осигуряване на финансирането по § 9 от ЗБНЗОК за 2023 г. оставащите средства могат да се използват само за заплащане на дентални дейности по същия ред при условия и по ред, определени от НС на НЗОК и УС на БЗС.

(6) Размерът на средствата може да се променя със средства от „Резерва, включително за непредвидени неотложни разходи“ или други средства по реда на ЗБНЗОК, но не по-рано от 1 септември на съответната година.

Глава шеста

ИЗПЪЛНИТЕЛИ НА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ

Чл. 13. Изпълнителите на извънболнична дентална помощ по НРД могат да бъдат следните лечебни заведения по чл. 8, ал. 1 ЗЛЗ:

1. индивидуални практики за първична дентална помощ;
2. групови практики за първична дентална помощ;
3. индивидуални практики за специализирана дентална помощ;
4. групови практики за специализирана дентална помощ;
5. дентални центрове;
6. медико-дентални центрове.

Чл. 14. (1) Изпълнителите на дентална помощ по НРД извършват в полза на ЗОЛ договорените от НЗОК дейности.

(2) Лечебните заведения, желаещи да сключат договор с НЗОК, могат да кандидатстват при настоящите условия и ред за извършване на видове дейности от пакета, за които лечебното заведение е регистрирано в Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ (ИАМН)/ регионалната здравна инспекция (РЗИ).

Чл. 15. (1) Изпълнителите на дентална помощ съобразно нуждите и обема на извършваната лечебна дейност могат да наемат персонал със съответно образование и квалификация. Наетите лица могат да бъдат:

1. лекари по дентална медицина, други специалисти с образователно-квалификационна степен „магистър“ или „доктор“, участващи в диагностично-лечебния процес;
2. медицински и немедицински специалисти с образователно-квалификационна степен „специалист“ или „бакалавър“, или „магистър“ – за извършване на дейности в рамките на тяхната правоспособност;
3. други лица, извършващи административни и помощни дейности.

(2) Лекарите по дентална медицина без придобита специалност могат да извършват дейности от областите на СИДП в присъствие и под ръководство и контрол на лекар по дентална медицина с придобита специалност, който извършва дентална дейност в същото лечебно заведение по договор с НЗОК и носи отговорност за това.

(3) Лицата по ал. 1, т. 3 не могат да участват в диагностични, лечебни и рехабилитационни процедури.

(4) Трудовоправните и приравнените на тях отношения между ИДП и наетите от тях лица не са предмет на този НРД.

Глава седма

ОБЩИ УСЛОВИЯ И РЕД ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ

Чл. 16. (1) Националната здравноосигурителна каса сключва договори с лечебни заведения, които:

1. отговарят на следните общи условия:

а) не са с отнети права да упражняват медицинска професия в Република България – за лекарите по дентална медицина, които ръководят, съответно работят в лечебното заведение;

б) лекарите по дентална медицина, които ръководят, съответно работят в лечебните заведения, са членове на съответната РК на БЗС;

в) лекари по дентална медицина – граждани на Европейския съюз, и други членки на ЕИП, Швейцария, както и на трети държави, отговарят на условията на закона и НРД;

г) лекарите по дентална медицина, които работят в съответното лечебно заведение за извънболнична помощ, не са членове на Териториална експертна лекарска комисия (ТЕЛК)/Национална експертна лекарска комисия (НЕЛК);

2. отговарят на специалните условия съгласно глава седемнадесета от специалната част.

(2) Общите и специалните условия по ал. 1 следва да са налице през цялото време на действие на вече сключения договор.

Чл. 17. (1) Директорът на РЗОК от името и за сметка на НЗОК сключва договори за оказване на дентална помощ с лечебни заведения за извънболнична дентална помощ, които имат регистриран в ИАМН/РЗИ адрес, на който се осъществява дейността, намиращ се на територията, обслужвана от съответната РЗОК.

(2) Лечебните заведения за извънболнична дентална помощ, кандидатстващи за сключване на договор със съответната РЗОК, представят документите, посочени в специалната част, глава седемнадесета, раздел I.

Чл. 18. (1) Лечебни заведения, кандидатстващи за сключване на договор с НЗОК за оказване на извънболнична дентална помощ, подават заявления и представят документи в РЗОК в 30-дневен срок от влизане в сила на НРД съгласно чл. 59а ЗЗО.

(2) При непълнота на представените документи директорът на РЗОК в срок до 7 дни от установяването ѝ писмено уведомява лечебното заведение за това обстоятелство и определя срок до 14 дни за нейното отстраняване.

(3) Директорът на РЗОК в срок 30 дни от подаване на заявлението сключва договор с изпълнителите, които отговарят на условията по чл. 55, ал. 2, т. 1 ЗЗО и на критериите за осигуряване на достъпност и качество на медицинската помощ по чл. 59в ЗЗО. Директорът на РЗОК има право да провери на място в лечебното заведение съответствието със специалните изисквания, за чието удостоверяване е предвидена декларация.

(4) Когато непълнотата е отстранена в определения от директора на РЗОК срок, който изтича след срока по ал. 3, договор може да се сключи и след изтичането му.

Чл. 19. (1) Когато въз основа на оценка на потребностите и установена недостатъчност съгласно Националната здравна карта е налице потребност от дентална помощ, директорът на РЗОК може да сключва договори и след изтичане на срока по чл. 18, ал. 3 с лечебни заведения, които отговарят на изискванията на закона и НРД.

(2) В случаите по ал. 1 директорът на РЗОК сключва договори или издава мотивирани откази за сключване на договори в срок до 30 дни от подаването на документите. При установяване на непълнота на представените документи се прилага чл. 18, ал. 2.

Чл. 20. (1) Типовите индивидуални договори за ИДП се изготвят от НЗОК и се утвърждават от управителя на НЗОК след съгласуване с председателя на УС на БЗС.

(2) Предметът на договорите и на допълнителните споразумения, сключени с РЗОК, не може да се разширява.

(3) Алинея 2 не се прилага, когато въз основа на оценка на потребностите и установена недостатъчност съгласно Националната здравна карта е налице потребност от дентална помощ.

Чл. 21. (1) Директорът на РЗОК отказва да сключи договор при:

1. условие, че лечебното заведение не отговаря на изисквания на закона, което се установява от представените документи или при проверка;
  2. липса на някое от настоящите общи или специални изисквания и условия за сключване на договор, което се установява от представените документи или при проверка;
  3. непълнота на изискуемата документация, която не е била отстранена в определения срок;
  4. невъзможност на съответното лечебно заведение да осъществява денталната помощ, за изпълнението на която кандидатства, което се установява от представените документи или при проверка;
  5. подаване на документи за сключване на договор извън установения срок по чл. 59а, ал. 1 ЗЗО независимо от причините за това, с изключение на случаите по чл. 19;
  6. наложена санкция „прекратяване на договор“.
- (2) В случаите по ал. 1, т. 6 директорът на РЗОК може да сключи договор след изтичане на 12 месеца от влизане в сила на санкцията „прекратяване на договор“.
- (3) Директорът на РЗОК издава заповед, с която прави мотивиран отказ за сключване на договор с ИДП в сроковете по чл. 18 и 19.
- (4) Заповедта по ал. 3 се издава в писмена форма и съдържа:
1. правните и фактическите основания за издаване на отказа;
  2. пред кой орган и в какъв срок отказът може да бъде обжалван;
  3. дата на издаване, подпис на директора и печат на РЗОК.
- (5) Заповедта по ал. 3 се връчва на лицето, което представлява лечебното заведение, или се изпраща по пощата с препоръчано писмо с обратна разписка в срок 7 работни дни от издаването му.
- (6) Заповедта, с която директорът на РЗОК отказва да сключи договор с изпълнител на ИДП, подлежи на обжалване съгласно чл. 59б, ал. 3 ЗЗО по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като оспорването не спира изпълнението на заповедта.

Глава осма

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ИЗПЪЛНИТЕЛИТЕ НА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ

Чл. 22. Изпълнителите на дентална помощ осъществяват дейността си съгласно изискванията на ЗЛЗ, ЗЗО, ЗЗ, Кодекса за професионална етика на лекарите по дентална медицина, ЗЛПХМ, подзаконовите нормативни актове и НРД.

Чл. 23. (1) Изпълнителите на дентална помощ имат право да получат договореното заплащане за извършените дейности при условията и по реда на глава седемнадесета.

(2) Изпълнителите на дентална помощ имат право да получават текуща информация и съдействие от РЗОК относно възложените им за изпълнение дейности.

Чл. 24. (1) Изпълнителите на дентална помощ нямат право да прилагат диагностични и лечебни методи, които:

1. не са утвърдени в медицинската практика, противоречат на медицинската наука и създават повишен риск за здравето и живота на пациента;

2. водят до временна промяна в съзнанието, освен ако за прилагането им пациентът е дал съгласието си или ако са налице обстоятелствата по чл. 89, ал. 2 ЗЗ.

(2) На лицата, които възпрепятстват оказването на дентална помощ или накърняват личното и професионалното достойнство на лекаря, може да не се окаже такава с изключение на състояния, застрашаващи живота им.

Чл. 25. Изпълнителите на дентална помощ се задължават да:

1. осигуряват на ЗОЛ договорената дентална помощ съгласно условията на НРД и изпълняват правилата за добра медицинска практика;

2. предоставят дентална помощ по вид, обем и качество, съответстваща на договорената;

3. предписват за домашно лечение лекарствени продукти, заплащани напълно или частично от НЗОК;

4. предписват лекарствени продукти по вид и количества, съобразени с обективното състояние на пациента и изискванията на НРД и други действащи нормативни актове;

5. не изискват плащане или доплащане от осигуреното лице за видове дейност, която се заплаща изцяло от НЗОК, с изключение на случаите на заплащане и/или доплащане за дентални дейности от ЗОЛ при условията и по реда на НРД съгласно чл. 45, ал. 19 ЗЗО;

6. предоставят задължително изискваната от НЗОК информация в срокове, структура и формат, посочени в договора;

7. осигуряват на длъжностните лица на РЗОК и НЗОК достъп до документи, свързани с отчитането и контрола на извършените дейности;

8. не разпространяват данни, свързани с личността на ЗОЛ, станали им известни при или по повод оказване на дентална помощ, освен в случаите, предвидени със закон;

9. предоставят на пациента ясна и достъпна информация за здравословното му състояние и методите за евентуалното му лечение.

Глава девета

КАЧЕСТВО НА ДЕНТАЛНАТА ПОМОЩ

Чл. 26. (1) Страните по договора извършват системно и планирано оценяване, мониториране и непрекъснато подобряване на качеството на денталните услуги, с което се осигурява равенство в достъпа, ефективността и сигурността на договорените дентални услуги и повишаване на удовлетвореността на пациентите.

(2) Изпълнителите на дентална помощ оказват договорените дентални дейности съгласно критериите за качество и достъпност на денталната помощ, посочени в глава седемнадесета, раздел III.

(3) Критерии за качество и достъпност на денталната помощ се изготвят и актуализират в съответствие с правилата за добра медицинска практика след приемането им по предвидения в закона ред, както и с наредбата по чл. 19, ал. 7, т. 15 ЗЗО.

(4) Директорът на съответната РЗОК прави оценка по критериите за качеството и достъпност на оказаната помощ от ИДП за период от 6 месеца за срока на действие на този НРД съгласно методика, разработена от НЗОК и БЗС, и я използва в случаите по чл. 59, ал. 11, т. 4 ЗЗО.

Глава десета

ДОКУМЕНТАЦИЯ И ДОКУМЕНТООБОРОТ

Чл. 27. (1) Здравната документация във връзка с оказването на дентална помощ по реда на ЗЗО включва:

1. първични медицински документи съгласно приложение № 2 „Първични медицински документи“;

2. медицински документи на МЗ, утвърдени по съответния ред;

3. удостоверителни документи за право на обезщетения в натура в случай на болест, майчинство, трудови злополуки или професионални заболявания, издадени по реда на Европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност и двустранни спогодби, „Удостоверение за регистрация към НЗОК на лица, осигурени в друга държава“ и „Декларация при упражняване от осигурени лица на права на спешна и неотложна помощ от здравноосигурителния пакет на НЗОК срещу представена Европейска здравноосигурителна карта (ЕЗОК)“ или „Удостоверение за временно заместване на ЕЗОК“, или двуезичен формуляр за право на медицинска помощ при престой на територията на Република България, издаден по реда на действащи двустранни договори за социално осигуряване, съгласно приложение № 3 „Документи, свързани с оказване на дентална помощ на лица, осигурени в други държави“.

(2) Отчетната документация във връзка с оказването на дентална помощ по реда на ЗЗО включва:

1. здравната документация по ал. 1;

2. финансово-отчетни документи съгласно Закона за счетоводството.

(3) С документите по ал. 2 се отчита и закупува извършената дейност по договора с НЗОК.

Чл. 28. В изпълнение на договорите си с НЗОК ИДП издават първични медицински документи в електронен формат чрез специализирания дентален софтуер на лечебното заведение.

Чл. 29. Документацията и документооборотът за ИДП се уреждат в специалната част на НРД, глава седемнадесета, раздел VI.

Глава единадесета

ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ ЗА ДОМАШНО ЛЕЧЕНИЕ, ЗАПЛАЩАНИ НАПЪЛНО ИЛИ ЧАСТИЧНО ОТ НЗОК

Раздел I

Списък с лекарствени продукти, заплащани напълно или частично от НЗОК

Чл. 30. Националната здравноосигурителна каса заплаща лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната, включени в приложение № 1 на Позитивния лекарствен списък (ПЛС) по чл. 262, ал. 6, т. 1 от ЗЛПХМ, за които са подадени заявления за заплащане по реда на Наредба № 10 от 2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели и на

помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК (Наредба № 10 от 2009 г.).

Чл. 31. Лекарствените продукти от приложение № 1 на ПЛС, които се заплащат от НЗОК, са посочени в „Списък с лекарствени продукти, които НЗОК заплаща по реда на Наредба № 10 от 2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК“, който се публикува на интернет страницата на НЗОК и е задължителен за ИДП.

Чл. 32. (1) За един и същ период на лечение НЗОК заплаща до три лекарствени продукта, предписани на ЗОЛ за едно заболяване, независимо от реда и начина на извършване на предписанията, вида и броя на електронните предписания, на които те са предписани.

(2) Националната здравноосигурителна каса заплаща предписаните и отпуснати на ЗОЛ лекарствени продукти при условия, по ред, начин и срокове, посочени в Наредба № 10 от 2009 г., в списъка по чл. 31 и в сключените договори с аптеки.

(3) Националната здравноосигурителна каса извършва постоянен мониторинг и анализ на предписаните, отпуснати и заплатени изцяло или частично от НЗОК лекарствени продукти, както и по отделните заболявания по МКБ.

(4) Националната здравноосигурителна каса не заплаща лекарствени продукти, предписани и отпуснати на:

1. лица с прекъснати здравноосигурителни права по чл. 109, ал. 1 ЗЗО към момента на предписване и отпускане на лекарствени продукти;

2. лица, които са освободени от задължението за внасяне на здравноосигурителни вноски съгласно чл. 40а, ал. 1 ЗЗО.

Чл. 33. (1) Извън списъка по чл. 31 НЗОК заплаща напълно или частично до размера на получените трансфери от Агенцията за социално подпомагане:

1. лекарствени продукти, предписани и отпуснати на ветерани от войните при условията и по реда на наредбата по чл. 5, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за ветераните от войните (ППЗВВ);

2. лекарствени продукти, предписани и отпуснати на военноинвалиди и военнопострадали по чл. 15, ал. 1 и 2 от Закона за военноинвалидите и военнопострадалите (ЗВВ), при условията и по реда на наредбата по чл. 15, ал. 5 ЗВВ.

(2) Лекарствените продукти по ал. 1, т. 1 са определени в списък, утвърден от министъра на здравеопазването на основание чл. 5, ал. 1 ППЗВВ, а лекарствените продукти по ал. 1, т. 2 – в списък, утвърден от министъра на здравеопазването на основание чл. 15, ал. 1 и 2 ЗВВ.

(3) Средствата за лекарствените продукти по ал. 1 са за сметка на държавния бюджет и се изплащат от Агенцията за социално подпомагане чрез НЗОК.

Раздел II

Условия и ред за предписване на лекарствени продукти

Чл. 34. (1) Право да предписват лекарствени продукти от списъка по чл. 31 имат лекари по дентална медицина от лечебни заведения за извънболнична дентална помощ, работещи в изпълнение на договор с НЗОК.

(2) Извън случаите по ал. 1 право да предписват лекарствени продукти от списъка по чл. 31 на лишени от свобода лица имат и лекари по дентална медицина, работещи в лечебните заведения към Министерството на правосъдието.

(3) Лицата по ал. 1 и 2 предписват лекарствени продукти за домашно лечение на ЗОЛ на територията на страната с установени заболявания в съответствие с наредбата по чл. 45, ал. 3 ЗЗО.

(4) Лекарствените продукти от списъка по чл. 31 се предписват на лица с непрекъснати здравноосигурителни права, лица с право на здравно осигуряване, удостоверено от друга държава – членка на ЕС, от друга държава от ЕИП или съгласно двустранни спогодби към датата на извършване на предписанието.

(5) Лекарствените продукти се предписват на основание чл. 56, ал. 1 ЗЗО и при спазване изискванията на действащото законодателство, настоящия НРД и сключените с НЗОК договори за оказване на дентална помощ.

Чл. 35. (1) Лекарствените продукти се предписват само след извършен преглед, който се удостоверява с подписа на ЗОЛ в амбулаторния лист.

(2) Лекарят по дентална медицина е длъжен да уведоми ЗОЛ, респ. негов родител, настойник или попечител, за вида на предписаните лекарствени продукти, тяхното действие/ прилагане, странични реакции, ред и начин на приемане, както и дали се заплащат частично от НЗОК.

Чл. 36. Назначаването и предписването на лекарствени продукти се извършва електронно с електронно предписание в съответствие с изискванията на Наредба № 4 от 2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти (Наредба № 4 от 2009 г.), на настоящия НРД и кратките характеристики на лекарствените продукти.

Чл. 37. (1) Не се допуска за лечението на едно ЗОЛ едновременно предписване на лекарствени продукти, принадлежащи към едно и също международно непатентно наименование, за повече от едно заболяване (един МКБ код) независимо от вида и броя на издадените електронни предписания.

(2) Не се допуска предписване от лекар по дентална медицина на повече от три лекарствени продукта за едно заболяване (един МКБ код), както и дублиране на предписанията в рамките на валидността на електронното предписание, респ. на отделната част от електронно предписание съгласно Наредба № 4 от 2009 г.

(3) Не се допуска за лечението на едно ЗОЛ на едно и също електронно предписание независимо от ползвания образец предписване на напълно и частично заплащани лекарствени продукти.

Чл. 38. При предписване на лекарствени продукти всички данни съгласно приложение № 2 се отразяват в амбулаторния лист и в електронния отчет за извършената дейност на ЗОЛ, отразена в амбулаторни листове в определен от НЗОК формат.

Чл. 39. Право да предписват лекарствени продукти от списъците по чл. 5, ал. 1 ППЗВВ и чл. 15, ал. 1 и 2 ЗВВ имат лекари по дентална медицина от лечебни заведения за извънболнична дентална помощ, работещи в изпълнение на договор с НЗОК, при условията и по реда на наредбата по чл. 5, ал. 5 ППЗВВ, респ. наредбата по чл. 15, ал. 5 ЗВВ.

Раздел III

Условия и ред за отпускане на лекарствени продукти

Чл. 40. Издадените от лицата по чл. 34 електронни предписания се изпълняват в аптека, открита от притежател на разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти, сключил договор с НЗОК по реда на чл. 45, ал. 17 ЗЗО.

Чл. 41. Електронните предписания имат срок на валидност, установен в Наредба № 4 от 2009 г.

Чл. 42. (1) Лекарствените продукти, предписани на ветерани от войните, на военноинвалиди и военнопострадали, се отпускат в аптеки, открити от притежатели на разрешение за търговия на дребно с лекарствени продукти, сключили договори с НЗОК на основание наредбата по чл. 5, ал. 5 ППЗВВ, респ. наредбата по чл. 15, ал. 5 ЗВВ.

(2) Отпускането на лекарствените продукти се осъществява при условията и по реда, установени в наредбите по ал. 1.

Глава дванадесета

ДЕЙНОСТ НА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С ЕКСПЕРТИЗА НА РАБОТОСПОСОБНОСТТА

Чл. 43. (1) Лечебните заведения, сключили договор за оказване на дентална помощ с НЗОК, осъществяват дейностите и водят документация, свързани с медицинската експертиза на работоспособността, при условията и по реда на ЗЗ, Наредбата за медицинската експертиза на работоспособността, Наредба № 9 от 2019 г., Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза на работоспособността и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (Правилника) и настоящия НРД.

(2) В изпълнение на сключените с НЗОК договори за оказване на дентална помощ при необходимост лекарите по дентална медицина извършват:

1. медицинска експертиза на временната неработоспособност:

а) издаване на първичен болничен лист;

б) издаване на продължение на болничен лист;

2. насочване за медицинска експертиза към лекарска консултативна комисия (ЛКК);

3. подготвяне на документи за представяне пред ТЕЛК съобразно Наредба № 9 от 2019 г.;

4. насочване към ТЕЛК при условията и по реда на чл. 22, ал. 2 от Правилника.

(3) В изпълнение на сключените с НЗОК договори за оказване на дентална помощ при необходимост ЛКК от лечебните заведения за СИДП извършват:

1. освидетелстване на лицата съгласно чл. 23, ал. 1 от Правилника;

2. подготвяне на документи за представяне пред ТЕЛК съобразно Наредба № 9 от 2019 г.

Чл. 44. По преценка на лекар по дентална медицина от лечебно заведение за дентална помощ за нуждите на медицинската експертиза на работоспособността същият издава на ЗОЛ:

1. „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6) – при необходимост от прегледи и консултации със съответен специалист;
2. „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4) – при необходимост от секторна рентгенография на зъби и/или ортопантомография.

Чл. 45. (1) Когато нормативната уредба предвижда медицинската експертиза да се извършва от ЛКК, лекарят по дентална медицина от лечебно заведение за дентална помощ насочва ЗОЛ към ЛКК с „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6).

(2) При насочване към ЛКК лекарят по ал. 1 представя необходимата медицинска документация.

(3) При подготовката за ЛКК ЗОЛ се насочва за прегледи към специалисти от лечебни заведения за СИДП, сключили договор с НЗОК, с „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6).

(4) Лекарската консултативна комисия, сформирана в лечебно заведение за извънболнична медицинска помощ, може да назначи допълнителни консултации с „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6) и изследвания с „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4) за извършване на секторна рентгенография на зъби и/или ортопантомография консултации, ако са необходими.

(5) Член на ЛКК, сформирана в лечебно заведение за СИДП, няма право да насочи ЗОЛ за допълнителни изследвания или консултации към самия себе си.

Чл. 46. (1) Районната здравноосигурителна каса е задължена да уведомява по подходящ начин лечебните заведения за извънболнична дентална помощ, сключили договор с НЗОК, за сформиранияте ЛКК на територията на съответната област, профила им и графика за работата.

(2) Председателите на ЛКК, сформирани в лечебни заведения за СИДП, представят ежемесечни отчети пред РЗОК. Отчетът съдържа обобщен списък на ЗОЛ, номерата на протоколите от заседанията на комисията, състава на комисията и взетите решения.

(3) Към отчета по ал. 2 се прилага общата част на талона за медицинска експертиза, с който пациентът е изпратен за експертиза на работоспособността.

Чл. 47. (1) Когато нормативната уредба предвижда медицинската експертиза да се извършва от ТЕЛК, ЛКК подготвя необходимата документация на ЗОЛ и я насочва за експертиза пред ТЕЛК.

(2) За насочване към ТЕЛК ЛКК съставя медицински протокол и прилага съответната медицинска документация във вид и обем по Наредба № 9 от 2019 г.

(3) Пациентът представя в регионалната картотека на медицинските експертизи (РКМЕ) медицинския протокол по ал. 2, придружен от молба и съответната медицинска документация.

(4) Когато се прецени, че представеният протокол не е достатъчно изчерпателен съгласно приложения № 4 и 5 на Наредба № 9 от 2019 г., регионалната картотека на медицинските експертизи (РКМЕ) е в правото си да го върне на съответната ЛКК за допълнителни такива.

(5) При необходимост ЛКК назначава допълнителни изследвания или консултации по реда на чл. 45, ал. 4.

Чл. 48. (1) Дейността на лечебното заведение, свързана с изсяняването и уточняването на здравословното състояние на лицата и с подготовката им за освидетелстване и преосвидетелстване от ТЕЛК или НЕЛК, се осигурява от НЗОК.

(2) В случай че за нуждите на медицинската експертиза на работоспособността в частта подготовка за преосвидетелстване от ТЕЛК (НЕЛК) са необходими:

1. прегледи и консултации със съответен специалист, лекарят по дентална медицина или ЛКК издава на ЗОЛ „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6);

2. специализирани медико-диагностични изследвания (СМДИ) – секторна рентгенография на зъби и/или ортопантомография, лекарят по дентална медицина или ЛКК издава на ЗОЛ „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4).

Чл. 49. Преосвидетелстването се осъществява както по искане на освидетелстваното лице, така и по преценка на ТЕЛК (НЕЛК). За нуждите на преосвидетелстването лечебните заведения осъществяват дейност по реда, описан по-горе и регламентиращ процеса на освидетелстване по НРД.

Чл. 50. При подготовка за ТЕЛК (НЕЛК) (за освидетелстване или преосвидетелстване) лечебните заведения за ПИДП и СИДП осъществяват дейност съобразно конкретните заболявания и в обхват, регламентиран в Наредба № 9 от 2019 г.

Глава тринадесета

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА СТРАНИТЕ ПО ИНФОРМАЦИОННОТО ОСИГУРЯВАНЕ И ОБМЕНА НА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 51. (1) Изпълнителите на дентална помощ са задължени да събират, поддържат и съхраняват информация:

1. на хартиен носител, съгласуван с БЗС – за документи, за които се изисква подпис на пациента;

2. финансово-отчетни документи – в електронен вид;

3. в електронен вид в определен от НЗОК формат, съгласуван с БЗС – за отчитане на ИДП пред съответната РЗОК за извършената от тях дейност в полза на ЗОЛ.

(2) Изпълнителите на дентална помощ са задължени да предоставят на НЗОК/РЗОК само отчетните документи по ал. 1, т. 2 и информацията по ал. 1, т. 3.

(3) Обемът и видът на информацията по ал. 1 се използват за изграждане и поддържане на регистрите на НЗОК по чл. 63, ал. 1, т. 1, 2, 3 и За 330.

(4) С цел гарантиране сигурността на обменните данни и защита на информацията при осъществяване на дейностите по ал. 1 и 2 ИДП следва да спазват минималните изисквания за мрежова информационна сигурност в изпълнение на изискванията на Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност, приета с ПМС № 186 от 2019 г.

Чл. 52. (1) Обемът и видът на предоставяната информация са определени в НРД, като се спазват реквизитите на установените в този договор документи.

(2) Националната здравноосигурителна каса публикува на своята официална интернет страница формати на електронния документ за отчет на извършената дейност и електронни финансови документи, изисквани от НРД.

Чл. 53. (1) Изпълнителите на дентална помощ са задължени да предоставят изискваната с НРД информация във формат, начин и в срокове, определени в глави десета и седемнадесета и приложение № 2.

(2) Националната здравноосигурителна каса предоставя обратна информация на УС на БЗС за изпълнението на бюджета на НЗОК в частта на здравноосигурителните плащания за извънболнична дентална помощ съгласно чл. 122.

Чл. 54. Изпълнителите на дентална помощ са задължени да предоставят съхраняваната при тях информация по чл. 51 при проверка от контролните органи на НЗОК/РЗОК.

Чл. 55. При промени в нормативната база, които налагат изменение на работните процедури и изискванията към медицинския софтуер, промените се публикуват на официалната интернет страница на НЗОК в срок не по-малък от 30 дни преди прилагането им, в случай че срокът не противоречи на влизането в сила на нормативния акт.

Чл. 56. Лечебното заведение – ИДП, своевременно уведомява НЗОК/РЗОК при промяна на личния професионален код (ЛПК) на лекарите по дентална медицина, работещи по договор с НЗОК в това лечебно заведение.

Чл. 57. Националната здравноосигурителна каса е задължена да съхранява данните за ЗОЛ и ИДП за периода, регламентиран в чл. 67 330.

Чл. 58. Националната здравноосигурителна каса е задължена да използва и предоставя данните, свързани с личността на ЗОЛ и ИДП, в съответствие с изискванията по чл. 68, ал. 1 и 2 330 и Закона за защита на личните данни.

Чл. 59. (1) Националната здравноосигурителна каса е задължена да предоставя на ЗОЛ при поискване информация за ИДП, сключили договор с РЗОК, съдържаща данните по чл. 64, ал. 2 330, чрез портала на НЗОК.

(2) Националната здравноосигурителна каса предоставя на ИДП електронна услуга за проверка на актуалната здравноосигурителна книжка на ЗОЛ и извършените и отчетени в НЗОК дентални дейности на едно ЗОЛ.

Чл. 60. (1) На основание чл. 50 330 при ползване на дентална помощ лечебното заведение – изпълнител на дентална помощ, изисква от лицата представяне на документи, удостоверяващи самоличността им съгласно Закона за българските лични документи.

(2) От лицата, на които не се издават документи по ал. 1, се изискват документи, удостоверяващи самоличността им съгласно националното законодателство на държавата, чиито граждани са лицата.

(3) Лицата в производство за предоставяне на статут на бежанец или право на убежище представят удостоверяващ самоличността им документ, издаден от Държавната агенция за бежанците.

(4) Лицата в процедура по издаване на документ, удостоверяващ самоличността им, поради изгубване, кражба, повреждане, унищожаване, подмяна и промяна в данните представят декларация по чл. 17, ал. 1 от Правилника за издаване на българските лични документи или друг документ, удостоверяващ изброените обстоятелства, издаден от съответните компетентни органи.

Глава четиринадесета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДОГОВОРИТЕ

Чл. 61. (1) Контролът по изпълнение на договорите за оказване на дентална помощ се извършва в съответствие с раздел X от 330 и глава осемнадесета.

(2) Условието и редът за осъществяване на контрол по ал. 1 се определят в глава осемнадесета и с инструкция, издадена от управителя на НЗОК на основание чл. 72, ал. 10 ЗЗО, която се публикува на официалната интернет страница на НЗОК.

Чл. 62. (1) Управителят на НЗОК упражнява цялостен контрол върху изпълнението на договорите чрез:

1. длъжностни лица – служители на НЗОК;

2. длъжностни лица от РЗОК – контролори.

(2) Директорът на РЗОК упражнява контрол върху изпълнението на договорите чрез длъжностни лица на РЗОК – контролори.

Чл. 63. (1) Длъжностните лица – служители на НЗОК, длъжностните лица от РЗОК – контролори, осъществяват внезапен контрол по изпълнение на договорите с изпълнителите на дентална помощ, контрол преди заплащане на оказаната медицинска помощ и последващ контрол.

(2) Контролът по ал. 1 може да се извършва и чрез проверки по постъпили жалби от здравноосигурени лица в случаите по чл. 35, ал. 2 ЗЗО.

(3) Контролът по ал. 1 и 2 по изпълнението на договорите с ИДП се урежда в глава осемнадесета.

Чл. 64. (1) Изпълнителите на дентална помощ са длъжни да:

1. оказват съдействие на контролните органи на НЗОК и РЗОК при изпълнение на служебните им задължения;

2. предоставят на контролните органи на НЗОК и РЗОК при поискване всички документи по сключените договори, както и отчетната документация по чл. 27, ал. 2.

(2) Контролната дейност се осъществява по начин и във време, незатрудняващи основната дейност на изпълнителите на дентална помощ.

Чл. 65. Здравноосигурените лица могат да бъдат поканени за съдействие на контролните органи на НЗОК (РЗОК) за уточняване на обстоятелства във връзка с дейността на ИДП, включително и в писмен вид.

Глава петнадесета

САНКЦИИ ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРИТЕ

Чл. 66. При констатирани нарушения от длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 ЗЗО по изпълнение на договорите за оказване на дентална помощ се налагат санкции, предвидени в глава деветнадесета, и/или глоби или имуществени санкции съгласно административнонаказателните разпоредби на ЗЗО.

Чл. 67. (1) На територията, обслужвана от РЗОК, се конституират арбитражни комисии за оспорване на констатациите на длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 ЗЗО:

1. длъжностни лица – служители на НЗОК;

2. длъжностни лица от РЗОК – контролори.

(2) Арбитражните комисии по ал. 1 се създават в съответствие с чл. 75 ЗЗО и осъществяват своята дейност при условията и по реда, определени в глава деветнадесета.

Глава шестнадесета

ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОР С ИЗПЪЛНИТЕЛ НА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ

Чл. 68. (1) Договорът с ИДП се прекратява, без която и да е от страните да дължи предизвестие:

1. по взаимно съгласие между страните, изразено писмено;

2. с изтичане на уговорения срок;

3. при смърт или поставяне под запрещение на лекаря по дентална медицина, регистрирал индивидуална практика за извънболнична дентална помощ – от момента на смъртта или от датата на постановяване на съдебното решение за поставяне под запрещение;

4. при заличаване на регистрацията в ИАМН на лечебното заведение – изпълнител, при условията на чл. 45 ЗЛЗ – от датата на съобщаване на акта на заличаването на лечебното заведение;

5. при заличаване на лекаря по дентална медицина, регистрирал индивидуалната практика за първична или специализирана медицинска помощ, от регистъра на БЗС, за което председателят на районната колегия (РК) на БЗС незабавно уведомява РЗОК – от датата на влизане в сила на акта на заличаването;

6. при прекратяване, ликвидация или обявяване в несъстоятелност на изпълнител – юридическо лице или едноличен търговец – от момента на настъпване на съответното юридическо събитие;

7. при настъпила обективна невъзможност за изпълнение на целия или на част от договора – изцяло, или частично – по отношение на съответната част;

8. при отнемане на правото на лекар по дентална медицина, регистрирал индивидуална практика, да упражнява медицинска професия в Република България.

(2) В случаите на заличаване от регистъра на съответната РК на БЗС при настъпила обективна невъзможност за изпълнение на договора или отнемане на правото да упражнява медицинска професия на лекар по дентална медицина, работещ в лечебно заведение, което не е регистрирано като индивидуална практика, договорът се прекратява частично по отношение на този лекар по дентална медицина.

Чл. 69. (1) Договорът с ИДП се прекратява без предизвестие от страна на НЗОК, когато:

1. изпълнителят не представи отчети за извършена дейност повече от 3 последователни месеца;

2. в случай че изпълнителят не отговаря на условията за извършване на съответната дейност, установени в нормативен акт или НРД.

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 договорът с ИДП не се прекратява, когато лекарят по дентална медицина, регистрирал индивидуална практика, своевременно е уведомил писмено РЗОК, че е в отпуск поради временна неработоспособност, отпуск за бременност, раждане, осиновяване или отглеждане на дете, повече от 3 последователни месеца, но не повече от 6.

(3) Договорът може да се прекрати с писмено предизвестие от страна на ИДП в срок един месец, доколкото страните не са уговорили по-дълъг срок, но не повече от три месеца.

Чл. 70. (1) В случаите по чл. 59, ал. 11, т. 1 и 2 ЗЗО договорът с ИДП се прекратява от страна на НЗОК по реда на глава деветнадесета.

(2) В случаите, в които по време на действащия НРД е влязла в сила санкция „прекратяване на договор“ по чл. 59, ал. 11, т. 1 или 2 от ЗЗО, издадена по реда на предходен НРД, договорът, сключен в съответствие с действащия НРД, се прекратява.

Чл. 71. (1) Прекратяването на договор с ИДП не освобождава НЗОК от задължението да заплати на същия извършените дейности до прекратяването на договора по представени отчетни документи.

(2) Прекратяването на договор с изпълнител на извънболнична дентална помощ не освобождава ИДП от задълженията за възстановяване на суми по реда на глава деветнадесета.

ЧАСТ ВТОРА

СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

Глава седемнадесета

ИЗВЪНБОЛНИЧНА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ

Раздел I

Условия, ред и необходими документи за сключване на договори за оказване на извънболнична дентална помощ

Чл. 72. Страна по договор за оказване на извънболнична дентална помощ (ИзвбДП) с НЗОК може да бъде лечебно заведение, което отговаря на общите условия по чл. 16, ал. 1, т. 1 и на следните специални условия:

1. регистрация съгласно ЗЛЗ в ИАМН/РЗИ с адрес, на който се осъществява дейността, намиращ се на територията на съответната РЗОК, с предмет на дейност/дейности, за който желае да сключи договор;

2. разполага и поддържа за срока на действие на договора изискуемо дентално и техническо оборудване и обзавеждане съгласно приложение № 4 „Изисквания на НЗОК за сключване на договор с изпълнители на извънболнична дентална помощ“.

Чл. 73. Страна по договор за оказване на специализирана хирургична извънболнична дентална помощ може да бъде лечебно заведение за ИзвбДП, което отговаря на условията по чл. 72 и в което работи лекар по дентална медицина с призната специалност „Орална хирургия“ и/или „Лицево-челюстна хирургия“/„Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия“.

Чл. 74. Страна по договор за оказване на СИДП по специалност „Детска дентална медицина“ може да бъде лечебно заведение за ИзвбДП, което отговаря на условията по чл. 72 и в което работи лекар по дентална медицина с призната специалност „Детска дентална медицина“.

Чл. 75. Страна по договор за оказване на ПИДП или СИДП под обща анестезия за ЗОЛ с психични заболявания може да бъде лечебно заведение, което отговаря на условията по чл. 72 и в което работят общопрактикуващ лекар по дентална медицина, лекар по дентална медицина с призната специалност „Детска дентална медицина“ и/или лекар по дентална медицина с призната специалност

„Орална хирургия“ или „Лицево-челюстна хирургия“/„Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия“. Лечебното заведение трябва да отговаря на медицинския стандарт „Анестезия и интензивно лечение“.

Чл. 76. Страна по договор за извършване на секторна рентгенография на зъби и ортопантомография може да бъде лечебно заведение за ИзвбДП, регистрирано в ИАМН/РЗИ, с предмет на дейност рентгенография, което отговаря на условията по чл. 72 и в което работи лекар по дентална медицина, притежаващ издадено по реда на Закона за безопасно използване на ядрената енергия удостоверение за съответната правоспособност съгласно чл. 11, ал. 5 ЗЛЗ.

Чл. 77. Ако лечебното заведение – изпълнител на дентална помощ по договор с НЗОК, притежава подвижни структури, регистрирани в ИАМН/РЗИ, те трябва да отговарят на условията по чл. 72 и 74. Националната здравноосигурителна каса закупува дейности, извършени в подвижни структури, само ако последните работят в населени места с неблагоприятни условия и дейностите се извършват непрекъснато в едно и също населено място не по-малко от 3 месеца.

Чл. 78. Националната здравноосигурителна каса сключва само по един договор с изпълнител на ИзвбДП в рамките на една РЗОК за всеки един от предметите на дейност (първична, специализирана), като изпълнението може да се осъществява на няколко места на територията на съответната РЗОК.

Чл. 79. Лечебните заведения за ИзвбДП, желаещи да сключат договор със съответната РЗОК, на чиято територия е регистриран адрес, на който се осъществява дейността, представят заявление по образец, утвърден от управителя на НЗОК, към което прилагат:

1. данни за идентификационния код на търговеца или кооперацията от търговския регистър, а за дружествата, регистрирани в държава – членка на Европейския съюз, или в държава, страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство – документ за актуална регистрация по националното законодателство, издаден от компетентен орган на съответната държава;

2. копие от удостоверение за регистрация на лечебното заведение в ИАМН/РЗИ с всички адреси на лечебното заведение;

3. декларация на хартиен носител по образец, посочен в приложение № 4, за дейността на лечебното заведение за ИзвбДП;

4. удостоверение за актуално членство в съответната РК на БЗС с номер от националния регистър (ЛПК) по смисъла на чл. 13, ал. 1, т. 3 ЗСОЛДМ, издадено от съответната РК на БЗС, както и декларация, че не са с отнети права да упражняват дентална медицинска професия в Република България – за лекарите по дентална медицина, които работят в лечебните заведения;

5. копие от удостоверение за признаване на професионална квалификация по медицинска професия, както и удостоверение за признаване на специализация, издадени от министъра на здравеопазването по реда на Закона за признаване на професионални квалификации – за лекарите чужденци;

6. необходимите квалификационни документи, удостоверяващи условията по чл. 73 – 75, съгласно наредбата по чл. 181, ал. 1 ЗЗ за придобиване на специалност в системата на здравеопазването; както и удостоверение, удостоверяващо условията по чл. 76, за съответната правоспособност, издадено по реда на Закона за безопасно използване на ядрената енергия съгласно чл. 11, ал. 5 ЗЛЗ;

7. декларация за работа в лечебно заведение, регистрирано на територията на друга РЗОК – за лекарите по дентална медицина, които работят в лечебни заведения на територията на друга РЗОК;

8. регистрация по БУЛСТАТ (за лечебните заведения, които са учредени от физически лица – лекари по дентална медицина);

9. график и маршрут на подвижните структури – за лечебните заведения с разкрити подвижни структури.

Чл. 80. Изпълнителите на ИзвбДП, сключили договор с НЗОК в съответствие с НРД за денталните дейности за 2020 – 2022 г., прилагат само следните документи:

1. в случай на настъпили промени – документи по чл. 79, т. 1, 2, 5, 6 и 8, или декларация за липса на промени;

2. декларации по чл. 79, т. 3, 4 и 7 – на хартиен носител;

3. документ по чл. 79, т. 4 и 9.

Чл. 81. Директорът на РЗОК не може да изиска от лечебното заведение за дентална помощ други документи при сключване на договор с НЗОК освен посочените в чл. 79 и 80.

Чл. 82. При промяна на всяко от обстоятелствата по чл. 72 – 76, 78 и 79 ИДП е длъжен да уведоми РЗОК, като изпрати и копие от съответния документ в 7-дневен срок от настъпване на промяната.

Чл. 83. Заявления за сключване на договори с НЗОК с приложени към тях документи и декларации по чл. 79 и 80, както и документи по чл. 82 могат да се подават и чрез използване на електронна услуга – Система за сигурно електронно връчване (ССЕВ), съгласно разписаните правила за използване на услугата, предоставена от Министерство на електронното управление и публикувана на <https://edelivery.egov.bg>.

Раздел II

Условия и ред за оказване на извънболнична дентална помощ

Чл. 84. (1) Изпълнителите на дентална медицинска помощ:

1. осигуряват достъпна дентална медицинска помощ и спазват правилата за добра дентална практика;

2. предоставят дентална помощ по вид, обем и качество, съответстващи на договорената;

3. предписват лекарства по вид и количества, съобразени с изискванията на НРД;

4. предоставят задължително изискваната от НЗОК информация в срокове, структура и формат, посочени в договора;

5. осигуряват на длъжностните лица на РЗОК/НЗОК достъп до документи, свързани с осъществяването на дейността по договор с НЗОК;

6. не разпространяват данни, свързани с личността на ЗОЛ, станали им известни при или по повод оказване на дентална помощ, освен в случаите, предвидени със закон.

(2) Извънболнична дентална медицинска помощ при условията и по реда на този раздел се оказва на ЗОЛ, осъществили правото си на свободен избор, преглед и лечение от лекар по дентална медицина в лечебно заведение за ИзвбДП, сключило договор с НЗОК, в амбулаторията, включително в подвижната структура, посочена в договора с ИДП.

(3) Изборът по ал. 2 се осъществява в лечебно заведение съгласно наредбата по чл. 81, ал. 3 ЗЗ.

Чл. 85. За лицата, настанени в домове за медико-социални услуги, за децата, настанени в специалните училища и домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, за лицата, задържани под стража, лишените от свобода, които нямат достъп до дентална медицинска помощ поради липса на лекар по дентална медицина, работещ в съответното заведение, изборът на лекар по дентална медицина се осъществява служебно от директора на съответната РЗОК и председателя на съответната РК на БЗС съгласувано с ръководителя на съответната структура.

Чл. 86. (1) Здравноосигурените лица могат свободно да осъществяват или променят избора си на лекар по дентална медицина за всяка от договорените дейности през срока на действие на НРД.

(2) Здравноосигурените лица получават договорената дентална помощ само след доказване на здравноосигурителните си права и представяне на валидна здравноосигурителна книжка/притурка към ЗОК на избрания лекар по дентална медицина. За предоставяне на невалидна здравноосигурителна книжка/притурка към ЗОК и представяне на неверни данни ЗОЛ носи отговорност съгласно законодателството на Република България.

(3) Контролните органи на НЗОК/РЗОК не могат да задължават лекарите по дентална медицина да изискват и да им предоставят здравноосигурителната книжка на ЗОЛ.

(4) За обстоятелствата, че здравноосигурителните му права не са прекъснати и разполага само с една валидна здравноосигурителна книжка, ЗОЛ попълва при поискване от лекаря по дентална медицина декларация съгласно приложение № 5 „Притурка към здравноосигурителната книжка и декларации“.

(5) За обстоятелствата, че му е поставена плакова зъбна протеза и е информиран, че цената на денталната услуга не включва материала за протезата и медико-техническата дейност за изработката ѝ, ЗОЛ попълва декларация съгласно приложение № 5.

(6) Лекарят по дентална медицина има право да провери чрез предоставена електронна услуга от НЗОК номера на актуалната здравноосигурителна книжка на ЗОЛ и извършените и отчетени в НЗОК дентални дейности на същото ЗОЛ.

Чл. 87. (1) Часовете за прием на ЗОЛ се уговарят предварително между изпълнителя на ИзвбДП и ЗОЛ.

(2) Лекарите по дентална медицина, работещи в лечебни заведения за ИзвбДП, поставят на видно място в амбулаторията списък с информацията относно:

1. пакетите, обемите и стойностите на договорените дейности, за които е сключен договор;

2. категориите лица по чл. 37, ал. 4 ЗЗО, освободени от заплащане на потребителска такса по чл. 37, ал. 1 ЗЗО, както и списък на заболяванията, при които тези лица са освободени.

Чл. 88. (1) При първо посещение за съответната календарна година лекарят по дентална медицина задължително извършва обстоен преглед със снемане на орален статус на ЗОЛ.

(2) Общопрактикуващият лекар по дентална медицина и лекарят по дентална медицина – специалист, задължително попълват за всяка ЗОЛ месечен „Амбулаторен лист“ (бл. МЗ – НЗОК № 2), в който се отразява обстоен преглед със снемане на орален статус и/или оказаната дентална помощ.

Чл. 89. (1) Всеки лекар по дентална медицина отчита извършени дентални дейности съобразно определено времетраене за всяка дентална дейност съгласно чл. 97, но не повече от 6 часа средно дневно считано при петдневна работна седмица, изчислено за един календарен месец, независимо от броя сключени договори като изпълнител и/или като наето лице.

(2) Алинея 1 не се прилага за лекарите, изпълняващи пакет специализирана хирургична дентална помощ, като последните оказват тази помощ на база „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А).

Чл. 90. (1) В случаите на временно отсъствие на лекар по дентална медицина от лечебно заведение за ПИДП и СИДП (за всички видове лечебни заведения за извънболнична дентална помощ) той може да бъде заместен от лекар по дентална медицина или лекар по дентална медицина със съответната специалност.

(2) За обстоятелството по ал. 1 лечебното заведение уведомява РЗОК в срок до 5 работни дни от началото на заместването.

(3) Заместникът попълва всички амбулаторни листове за извършена дейност с личните си данни (ЛПК и трите имена) и ЛПК на замествания.

(4) Заместникът подписва всички отчетни документи, издадени в срока на заместване, като вписва и регистрационния номер на лечебното заведение, в което е заместник, и своя ЛПК.

(5) Лицата, определени за заместници, трябва да притежават съответната правоспособност и да са вписани в съответния регистър по ЗСОЛЛДМ.

Чл. 91. (1) Документацията, която е длъжен да води всеки изпълнител на ИзвбДП по този договор, включва:

1. здравноосигурителна книжка (ЗОК)/притурка към ЗОК за извършени дентални дейности на ЗОЛ;

2. първични медицински и финансово-отчетни документи, които се съхраняват от изпълнителя на ИзвбДП.

(2) В ЗОК/притурка към ЗОК за извършени дентални дейности на ЗОЛ се отбелязват данните на лекаря по дентална медицина, извършил дейността, подписът и печатът на същия, кодът на дейността и кодът на съответния зъб по договора с НЗОК и датата на извършването.

(3) При изчерпване на страниците в ЗОК се използва допълнителен лист – притурка към нея по образец.

(4) Националната здравноосигурителна каса отпечатва притурката по ал. 3 и я предоставя на ЗОЛ чрез РЗОК след представяне на ЗОК и на последната заверена притурка в случаите, когато има издадена такава.

(5) При попълване на ЗОК на ЗОЛ се спазва хронологията по календарни години.

Чл. 92. (1) При подмяна на ЗОК или притурката към нея РЗОК служебно вписва извършените и отчетените за последната и настоящата календарна година дентални дейности до момента на подмяна на ЗОК или издаване на притурка.

(2) В случаите на установено по реда на чл. 72, ал. 2 ЗЗО отчитане от ИДП на дейност, която не е извършена, РЗОК, на чиято територия е констатирано нарушението, анулира вписаните неизвършени дейности в ЗОК или в притурката при предоставянето им от страна на ЗОЛ.

Чл. 93. При необходимост от оказване на специализирана хирургична извънболнична дентална помощ общопрактикуващият лекар по дентална медицина или специалист по „Детска дентална медицина“ насочва ЗОЛ към лекар със специалност „Орална хирургия“ и/или „Лицево-челюстна хирургия“/„Дентална, орална и лицево-челюстна хирургия“ с „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А).

Чл. 94. (1) При необходимост от дентално лечение под обща анестезия на ЗОЛ с психични заболявания общопрактикуващият лекар по дентална медицина или лекарят по дентална медицина – специалист, насочва ЗОЛ към лекар със специалност „Психиатрия“ с „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ – НЗОК № 3), а към специалист по „Анестезиология и интензивно лечение“ – с „Медицинско направление за извършване на високоспециализирани медицински дейности“ (бл. МЗ – НЗОК № 3А).

(2) При ЗОЛ с психични заболявания с вече поставена и документирана диагноза по МКБ 10, клас V, психични и поведенчески разстройства (F.00 – F.99), по преценка и решение на лекаря по дентална медицина, не е необходимо насочване на ЗОЛ към лекар със специалност „Психиатрия“.

(3) Въз основа на издадения по реда на ал. 1 от специалиста психиатър „Амбулаторен лист“ (бл. МЗ – НЗОК № 1), съдържащ диагноза и заключение за необходимостта от това лечение или въз основа на предоставения документ по ал. 2 за вече поставена и документирана диагноза, общопрактикуващият лекар по дентална медицина или лекарят по дентална медицина – специалист, насочва ЗОЛ с психични заболявания към изпълнителя на първична или специализирана извънболнична дентална помощ за лечение под обща анестезия с „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А). Копие от получения чрез пациента амбулаторен лист от специалиста психиатър, респ. копие на документа, удостоверяващ диагнозата по ал. 2, се прилага към екземпляра на амбулаторния лист на ЗОЛ, издаден от лекаря по дентална медицина, който формира амбулаторния му журнал.

(4) Насочването по ал. 3 се прилага, в случай че общопрактикуващият лекар по дентална медицина или лекарят по дентална медицина – специалист, не изпълнява дейностите от съответния пакет под обща анестезия по договор с НЗОК.

(5) Всеки лекар по дентална медицина, оказващ ПИДП или СИДП, осъществява дейностите под обща анестезия за ЗОЛ с психични заболявания в рамките на своята компетентност и съответния пакет дентални дейности, за който е сключил договор с НЗОК.

Чл. 95. При необходимост от извършване на СМДИ от пакет „Образна диагностика“ (секторна рентгенография на зъби и ортопантомография) лекарят по дентална медицина или лекарят по дентална медицина – специалист, насочва ЗОЛ към изпълнител, сключил договор по пакет „Образна диагностика“, за секторна рентгенография на зъби и ортопантомография с „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4).

Чл. 96. За оказаната дентална помощ потребителска такса по чл. 37, ал. 1 ЗЗО не се заплаща от категориите лица по чл. 37, ал. 4 ЗЗО, както и от лицата със заболявания, посочени в приложение № 6 „Списък на заболяванията, при които ЗОЛ са освободени от потребителска такса по чл. 37, ал. 1 ЗЗО“.

Раздел III

Критерии за качество и достъпност в извънболничната дентална помощ

Чл. 97. Критериите за качество и достъпност на лечебната дейност в денталната медицина са:

1. за достъпност:

а) спазване на предварително уговорените часове за прием на ЗОЛ;

б) оказване на дентална медицинска помощ в рамките на договорените пакети и обеми дейности;

2. за качество на лечението:

а) орален статус – пълен и правилно вписан;

б) диагноза – пълна и правилно вписана;

в) съобразен с диагнозата лечебен метод;

г) оформяне на оклузалната повърхност и контакта на обтурацията със съседния зъб;

д) оформяне на обтурацията в гингивалната основа;

е) правилно проведено ендодонтско лечение;

ж) ефективност на проведеното обезболяване;

з) правилно проведено лечение на възпалителното заболяване;

и) правилно проведено лечение за възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени ЗОЛ с цяла плакова горна и/или долна зъбна протеза;

3. спазване на установеното времетраене, както следва:

а) обстоен преглед със снемане на орален статус и изготвяне на амбулаторен лист – 15 мин.;

б) обтурация с амалга или химичен композит – 26 мин.;

в) екстракция на временен зъб, включително анестезията – 17 мин.;

г) екстракция на постоянен зъб, включително анестезията – 22 мин.;

д) лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб (включва всички дейности без обтурацията) – 39 мин.;

е) лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб (включва всички дейности без обтурацията) – 141 мин.;

ж) специализиран обстоен преглед – 15 мин.;

з) инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезия – 20 мин.;

и) екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб, включително анестезия – 45 мин.;

й) контролен преглед на някоя от дейностите по букви „з“ и „и“ (инцизия в съединителнотъканни ложи или екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб) – 10 мин.;

к) дейност по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна челюст с горна цяла плакова зъбна протеза, в т.ч. и контролни прегледи – 240 мин.;

л) дейност по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена долна челюст с долна цяла плакова зъбна протеза, в т.ч. и контролни прегледи – 240 мин.;

4. критериите за спазване на установеното времетраене не се отнасят за лечението на лица с психични заболявания.

Чл. 98. (1) Извършените и отчетени дейности (с изключение на последвали усложнения на същите в пулпити и периодонтити и лечението на пулпити и периодонтити) са за срок 12 последователни месеца от датата на извършване на дейността.

(2) Извършените и отчетени дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна и/или долна челюст на ЗОЛ са за срок от 4 последователни години от датата на извършване на дейността.

Обеми и цени на закупуваните от НЗОК дейности в извънболничната дентална помощ

Чл. 99. (1) Националната здравноосигурителна каса закупува, респ. заплаща, изцяло или частично денталните дейности по пакета дентална дейност, оказани на ЗОЛ, съгласно Наредба № 9 от 2019 г. в обеми и цени, определени по реда на настоящия раздел.

(2) На основание чл. 37, ал. 6 ЗЗО и по реда, определен в Постановление № 193 на Министерския съвет от 2012 г., от държавния бюджет чрез Министерството на здравеопазването (МЗ) НЗОК заплаща на ИДП разликата между сумите по чл. 37, ал. 1 и 2 ЗЗО за всяко посещение на лицата, които са упражнили правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Чл. 100. Изпълнителите на първична дентална помощ извършват дейностите, определени в пакета дентални дейности за първична дентална помощ по Наредба № 9 от 2019 г., диференцирани по възрастови групи, както следва:

1. при ЗОЛ на възраст до 18 години:

- а) обстоен преглед със снемане на орален статус и изготвяне на амбулаторен лист и един допълнителен преглед за бременни;
- б) obtурация с амалгама или химичен композит;
- в) екстракция на временен зъб, включително анестезия;
- г) екстракция на постоянен зъб, включително анестезия;
- д) лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб;
- е) лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб;

2. при ЗОЛ на възраст над 18 години:

- а) обстоен преглед със снемане на орален статус и изготвяне на амбулаторен лист и един допълнителен преглед за бременни;
- б) obtурация с амалгама или химичен композит;
- в) екстракция на постоянен зъб, включително анестезия;

3. при цялостно обеззъбени ЗОЛ, независимо от възрастта:

а) дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна челюст с горна цяла плакова зъбна протеза за период от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата;

б) дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена долна челюст с долна цяла плакова зъбна протеза за период от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата.

Чл. 101. (1) Изпълнителите на специализирана хирургична дентална помощ извършват следните видове дейности, определени в пакета дентални дейности за хирургична дентална помощ съгласно Наредба № 9 от 2019 г.:

1. при ЗОЛ на възраст до 18 години:

- а) специализиран обстоен преглед;
- б) инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезия;
- в) екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб, включително анестезия;
- г) контролен преглед след някоя от дейностите по букви „б“ и „в“;

2. при ЗОЛ на възраст над 18 години:

- а) специализиран обстоен преглед;
- б) инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезия;
- в) екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб, включително анестезия;
- г) контролен преглед след някоя от дейностите по букви „б“ и „в“.

(2) Изпълнителите на специализирана ИзвбДП по специалност „Детска дентална медицина“ извършват следните видове дейности, определени в пакета дентални дейности за детска дентална помощ съгласно Наредба № 9 от 2019 г. при ЗОЛ до 18 години:

1. обстоен преглед със снемане на орален статус и изготвяне на амбулаторен лист и един допълнителен преглед за бременни;

2. obtурация с амалгама или химичен композит;

3. екстракция на временен зъб, включително анестезия;

4. екстракция на постоянен зъб, включително анестезия;

5. лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб;

6. лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб.

(3) Изпълнителите по ал. 1 и 2 извършват следните дейности, определени в пакета дентални дейности по т. III, буква „В“ от Наредба № 9 от 2019 г.:

а) дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна челюст с горна цяла плакова зъбна протеза за период от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата;

б) дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена долна челюст с долна цяла плакова зъбна протеза за период от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата.

Чл. 102. Националната здравноосигурителна каса закупува, респ. заплаща, изцяло денталните дейности, определени в Наредба № 9 от 2019 г., за първична дентална помощ и специализирана дентална помощ в обеми и цени по реда на настоящия раздел за следните лица:

1. лицата, настанени в домове за медико-социални услуги;

2. децата, настанени в специалните училища и домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, включително след навършване на 18-годишна възраст;

3. лицата, задържани под стража.

Чл. 103. (1) Националната здравноосигурителна каса закупува, респ. заплаща, договорената и извършената дентална дейност по пакета, определен в Наредба № 9 от 2019 г., от изпълнителите на ПИДП или специализирана ИзвбДП под обща анестезия за ЗОЛ с психични заболявания, както следва:

1. обстоен преглед от лекар по дентална медицина със снемане на орален статус и изготвяне на амбулаторен лист с насочване към специалист психиатър;

2. специализиран обстоен преглед;

3. обща анестезия с продължителност:

а) не повече от 180 минути дневно за едно ЗОЛ – в лечебни заведения за извънболнична дентална помощ;

б) не повече от 360 минути дневно за едно ЗОЛ – в лечебни заведения за болнична помощ;

4. obtурация с амалгама или химичен композит;

5. екстракция на временен зъб – за ЗОЛ до 18 години;

6. екстракция на постоянен зъб;

7. лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб – за ЗОЛ до 18 години;

8. лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб – за ЗОЛ до 18 години;

9. инцизия в съединителнотъканни ложи;

10. екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб;

11. контролен преглед след някоя от горните две дейности;

12. 24-часово активно наблюдение при необходимост – след общата анестезия;

13. дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени ЗОЛ:

а) дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна челюст с горна цяла плакова зъбна протеза за период от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата;

б) дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена долна челюст с долна цяла плакова зъбна протеза за период от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата.

(2) По изключение в случаите по ал. 1, т. 3, буква „а“ общата анестезия за едно ЗОЛ дневно може да бъде с продължителност до 240 минути, като основанията за това се записват от лекаря – специалист по „Анестезиология и интензивно лечение“, в медицинската документация.

Чл. 104. (1) Всяко ЗОЛ, потърсило дентална помощ, има право да получи следния обем дейности, диференцирано по възрастови групи:

1. при ЗОЛ до 18-годишна възраст:

а) обстоен преглед със снемане на орален статус веднъж за съответната календарна година и допълнителен преглед за бременни;

б) до четири лечебни дейности за съответната календарна година, като в тях се включват до две лечения на пулпит или периодонтит на постоянен зъб;

2. при ЗОЛ над 18-годишна възраст:

а) обстоен преглед със снемане на орален статус веднъж за съответната календарна година и допълнителен преглед за бременни;

б) до три лечебни дейности за съответната календарна година;

3. обемът дейности по т. 1 и 2, както и до две дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при обеззъбени ЗОЛ (съответно по една за горна и долна челюст), полагащи се за срок от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата.

(2) Всяко ЗОЛ с психични заболявания, потърсило дентална помощ, има право да получи дейностите под обща анестезия без ограничение на обема.

Чл. 105. (1) Страните договарят за периода на дейност 1.09 – 31.12.2023 г. следните цени на дейностите в извънболничната дентална помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО, определена като пакет дентална дейност, гарантиран от бюджета на НЗОК, в приложение № 3 към чл. 1 на Наредба № 9 от 2019 г., както следва:

Код	Номенклатура	Обем (бр.)	Цена (в лв.)	
			заплащана от НЗОК	заплащана от пациента
1	2	3	4	5
1	Първична дентална помощ	1 747 080		
	Първична дентална помощ за ЗОЛ до 18 години, изцяло или частично заплащана от НЗОК	355 987		
10111	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	91 938	23,20	1,80
30111	Обтурация с амалгама или химичен композит	198 917	68,14	0,00
50811	Екстракция на временен зъб с анестезия	28 365	27,38	0,00
50911	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	1 247	68,14	0,00
33211	Лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб	17 952	41,60	4,70
33311	Лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб	17 568	135,26	6,00
	Първична дентална помощ за ЗОЛ над 18 години, частично заплащана от НЗОК	1 386 689		
10112	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	402 273	23,20	1,80
30112	Обтурация с амалгама или химичен композит	814 403	64,14	4,00
50912	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	170 013	64,14	4,00
	Първична дентална помощ за ЗОЛ до 18 години, изцяло заплащана от НЗОК за ЗОЛ, настанени в домове за медико-социални услуги, за децата, настанени в специалните училища и в домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, вкл. и след навършване на 18-годишна възраст, и за лицата, задържани под стража	684		
101111	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	269	25,00	0,00
301111	Обтурация с амалгама или химичен композит с анестезия	266	89,38	0,00
508111	Екстракция на временен зъб с анестезия	40	27,38	0,00
509111	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	7	68,14	0,00
332111	Лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб с анестезия	16	63,65	0,00
333111	Лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб с анестезия	86	158,61	0,00
	Първична дентална помощ за ЗОЛ над 18 години, изцяло заплащана от НЗОК за ЗОЛ, настанени в домове за медико-социални услуги, за децата, настанени в специалните училища и в домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, вкл. и след навършване на 18-годишна възраст, и за лицата, задържани под стража	1 033		
101121	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	553	25,00	0,00
301121	Обтурация с амалгама или химичен композит с анестезия	271	89,38	0,00
509121	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	209	68,14	0,00
	Първична дентална помощ за ЗОЛ с психични заболявания до 18 години под обща анестезия	1 637		
101112	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	83	40,19	0,00
301112	Обтурация с амалгама или химичен композит	1 006	89,40	0,00
508112	Екстракция на временен зъб с анестезия	74	41,99	0,00
509112	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	11	89,40	0,00
332112	Лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб	436	74,08	0,00
333112	Лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб	27	242,94	0,00
	Първична дентална помощ за ЗОЛ с психични заболявания над 18 години под обща анестезия	1 050		
101122	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	95	40,19	0,00
301122	Обтурация с амалгама или химичен композит	874	89,40	0,00
509122	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	81	89,40	0,00
2	Специализирана дентална помощ	62 002		
	Специализирана дентална помощ, извършвана от специалист по детска дентална медицина на ЗОЛ до 18 години, заплащана изцяло или частично от НЗОК	8 619		
10121	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	2 415	24,98	1,80
30121	Обтурация с амалгама или химичен композит	4 268	72,37	0,00
50821	Екстракция на временен зъб с анестезия	985	30,76	0,00
50921	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	2	72,37	0,00
33221	Лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб	810	46,64	4,70
33321	Лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб	139	150,65	6,00
	Специализирана дентална помощ, извършвана от специалист по детска дентална медицина на ЗОЛ до 18 години, заплащана изцяло от НЗОК за ЗОЛ, настанени в домове за медико-социални услуги, за децата, настанени в специалните училища и в домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, и за лицата, задържани под стража	42		
101211	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	11	26,78	0,00
301211	Обтурация с амалгама или химичен композит с анестезия	16	96,67	0,00
508211	Екстракция на временен зъб с анестезия	8	32,89	0,00
509211	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	1	72,37	0,00
332211	Лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб с анестезия	3	68,84	0,00
333211	Лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб с анестезия	3	174,17	0,00
	Специализирана хирургична извънболнична помощ за лица до 18 години, частично заплащана от НЗОК	3 270		
102214	Специализиран обстоен преглед	900	24,98	1,80
520214	Инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезията	427	31,01	3,00
510214	Екстракция на долния фронтален или долния временен зъб с	1 213	75,74	5,00

Код	Екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб с анестезия	Обем (бр.)	Цена (в лв.)	
			заплащана от НЗОК	заплащана от пациента
544214	Контролен преглед след някоя от горните две дейности	730	7,26	0,00
1	Специализирана хирургична извънболнична помощ за лица над 18 години, частично заплащана от НЗОК	44 324	4	5
102224	Специализиран обстоен преглед	12 012	24,98	1,80
520224	Инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезията	5 583	26,51	7,50
510224	Екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб с анестезия	17 824	66,03	13,50
544224	Контролен преглед след някоя от горните две дейности	8 905	7,26	0,80
	Специализирана хирургична извънболнична помощ, заплащана изцяло от НЗОК за ЗОЛ, настанени в домове за медико-социални услуги, за децата, настанени в специалните училища и в домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, до 18-годишна възраст, вкл. и за лицата, задържани под стража	4		
1022114	Специализиран обстоен преглед	1	26,78	0,00
5202114	Инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезията	1	34,01	0,00
5102114	Екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб с анестезия	1	81,45	0,00
5442114	Контролен преглед след някоя от горните две дейности	1	8,06	0,00
	Специализирана хирургична извънболнична помощ, заплащана изцяло от НЗОК за ЗОЛ, настанени в домове за медико-социални услуги, за децата, настанени в специалните училища и в домовете за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа, над 18-годишна възраст, и за лицата, задържани под стража	27		
1022214	Специализиран обстоен преглед	9	26,78	0,00
5202214	Инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезията	6	34,01	0,00
5102214	Екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб с анестезия	11	81,45	0,00
5442214	Контролен преглед след някоя от горните две дейности	1	8,06	0,00
	Специализирана дентална помощ за ЗОЛ с психични заболявания до 18 години под обща анестезия	5 489		
101212	Обстоен преглед със снемане на орален статус – в т.ч. еднократен допълнителен преглед за бременни	489	40,19	0,00
301212	Обтурация с амалгама или химичен композит	2 898	90,13	0,00
508212	Екстракция на временен зъб с анестезия	165	42,34	0,00
509212	Екстракция на постоянен зъб с анестезия	3	90,13	0,00
332212	Лечение на пулпит или периодонтит на временен зъб	1 072	74,69	0,00
333212	Лечение на пулпит или периодонтит на постоянен зъб	153	244,93	0,00
520212	Инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезията	126	53,65	0,00
510212	Екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб с анестезия	459	118,66	0,00
544212	Контролен преглед след някоя от горните две дейности	124	14,12	0,00
	Специализирана дентална помощ за ЗОЛ с психични заболявания над 18 години под обща анестезия	227		
102222	Специализиран обстоен преглед	36	40,19	0,00
520222	Инцизия в съединителнотъканни ложи, включително анестезията	26	53,65	0,00
510222	Екстракция на дълбоко фрактуриран или дълбоко разрушен зъб с анестезия	142	118,66	0,00
544222	Контролен преглед след някоя от горните две дейности	23	14,12	0,00
3	Дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени лица, в т.ч. контролни прегледи	23 974		
832	Дейност по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена горна челюст с горна цяла плакова зъбна протеза за период от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата	13 387	252,00	0,00
833	Дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостна обеззъбена долна челюст с долна цяла плакова зъбна протеза за период от 4 години, в т.ч. и контролни прегледи до два месеца след поставяне на протезата	10 587	252,00	0,00
4	Обща анестезия за лица с психични заболявания	3 601		
901	Обща анестезия в извънболнично лечебно заведение	3 186	72,32	0,00
902	Обща анестезия в болнично лечебно заведение	16	72,32	0,00
903	24-часово активно наблюдение при необходимост след общата анестезия	399	44,35	0,00
5	Медицинска експертиза	4		
261	Подготовка за ЛКК	1	12,18	0,00
262	ЛКК	1	12,18	0,00
263	По искане на ЛКК	1	12,18	0,00
264	По искане на ТЕЛК	1	12,18	0,00
6	Заплащане по реда на чл. 127, ал. 2			

(2) Цената по ал. 1, заплащана от НЗОК за възстановяване функцията на дъвкателния апарат при обеззъбени ЗОЛ, не включва материала за протезата и медико-техническата дейност за изработката ѝ.

(3) В съответствие с чл. 55а ЗЗО НЗОК и БЗС планират и договарят закупуването за ЗОЛ на дентална помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 ЗЗО в рамките на договорените обеми по ал. 1, както и в съответствие с параметрите на разходите по ЗБНЗОК за съответната година.

(4) Текущо през периода на действие на този НРД в зависимост от оказаната на ЗОЛ дентална помощ, когато по някоя дейност се достигне договореният брой дейности на годишна основа, преди да е извършена корекцията на цените по чл. 122, тези дейности се заплащат в рамките на наличните средства за здравноосигурителните плащания за дентална помощ по бюджета на НЗОК.

Чл. 106. Националната здравноосигурителна каса не заплаща за оказана от лечебните заведения дентална помощ в нарушение на посочените в техните договори обеми и стойности.

Раздел V

Методики за остойностяване и закупуване на видовете дентална помощ

Методика за остойностяване на дейностите в извънболничната дентална помощ

Чл. 107. Методиката за остойностяване на дейностите в извънболничната дентална помощ, за които НЗОК има финансов капацитет да закупи дейностите по пакета дентална помощ по чл. 45, ал. 2 ЗЗО за съответната календарна година от периода на действие на настоящия НРД, се състои от следните последователни етапи:

1. дефиниране на обхвата на денталната помощ по пакета по чл. 45, ал. 2 ЗЗО, заплащан от съответния вид здравноосигурителни плащания по ЗБНЗОК за съответната календарна година от периода 2023 – 2025 г., в раздел IV;

2. определяне на прогнозния брой дентални дейности по видове дейности за заплащане през съответната календарна година съобразно:

2.1. информацията за отчетения и заплатен годишен брой дейности от съответния вид за предходен тригодишен период;

2.2. отчетените тенденции в годишния ръст на броя на денталните дейности;

2.3. промени в пакета през предходните периоди, съотносими към съответната дейност от пакета на подлежащата за заплащане през календарната година;

2.4. експертна информация от представителите на УС на БЗС по чл. 54, ал. 2 ЗЗО за очакваните/необходимите брой годишни дейности за нови (незаплащани през предходните години) дейности по пакета за календарната година;

3. определяне на прогнозните стойности на необходимите средства за закупуване на прогнозните брой дентални дейности по видове по т. 2 по действащите през календарната година цени и експертна информация от представителите на УС на БЗС по чл. 54, ал. 2 ЗЗО за цените за нови (незаплащани през предходните години) дейности по пакета през календарната година;

4. стойностите, за които НЗОК има финансов капацитет да закупи прогнозните брой дентални дейности по т. 2, подлежат на заплащане през календарната година по този НРД.

Чл. 108. Цените на денталните дейности по реда на настоящия НРД са договорени в раздел IV на настоящата глава.

Методика за закупуване на дейностите в извънболничната дентална помощ

Чл. 109. Изпълнителят на ИзвънДП има право на пряко заплащане и/или доплащане от ЗОЛ в следните случаи:

1. при доплащане до пълните договорени стойности на ИДП по чл. 100 и 101;

2. когато лицето е получило полагащия му се обем дейности при условията на този раздел и желае да продължи лечението си;

3. когато необходимото лечение обхваща лечебно-диагностични дейности, невключени в посочения пакет за заплащане съгласно този раздел;

4. когато при дейност, закупувана от НЗОК, лицето изрично предпочете методики, средства или материали, невключени в посочения пакет за заплащане съгласно този раздел.

Чл. 110. (1) За секторна рентгенография на зъби и ортопантомография се заплаща на ИДП, притежаващ разрешение за извършване на рентгенографска дейност, ако е назначена с направление за медико-диагностична дейност от изпълнител на извънболнична дентална помощ.

(2) За ИДП не се прилага редът за определяне на стойностите за медико-диагностични изследвания от пакет „Образна диагностика“ (секторна рентгенография на зъби и ортопантомография).

(3) Редът на назначаване на СМДИ от пакет „Образна диагностика“ (секторна рентгенография на зъби) и ВСМДИ от пакет „Образна диагностика“ (ортопантомография) от ИДП е съгласно чл. 129, ал. 2, т. 2.

(4) При отчитането и заплащането на СМДИ от пакет „Образна диагностика“ (секторна рентгенография на зъби) и ВСМДИ от пакет „Образна диагностика“ (ортопантомография) се прилага правилата за отчитане и заплащане на оказаната по договор извънболнична дентална помощ.

(5) Цените, които НЗОК заплаща за СМДИ от пакет „Образна диагностика“ (секторна рентгенография на зъби) и ВСМДИ от пакет „Образна диагностика“ (ортопантомография) по ал. 1 са в съответствие с действащия през съответния период НРД за медицинските дейности.

Чл. 111. На ИДП се заплаща отчетена експертна дейност, извършена по установения в глава дванадесета ред.

Чл. 112. (1) Националната здравноосигурителна каса закупува отчетена експертиза на временната неработоспособност от всеки член на обща или специализирана лекарска консултативна комисия (ЛКК), но не повече от трима членове.

(2) Експертната по ал. 1 се отчита, като данни от общия талон и отделните части на „Талон за медицинска експертиза“ (бланка МЗ – НЗОК № 6) се представят към месечния електронен отчет от председателя на ЛКК към амбулаторния лист за извършената от членовете на ЛКК дейност за всяко ЗОЛ.

(3) Националната здравноосигурителна каса заплаща за отчетен преглед, поискан от ЛКК и Регионалната картотека на медицинската експертиза (РКМЕ).

(4) Преглед по медицинска експертиза на работоспособността по ал. 3 се отчита, като данни от общия талон и отделната част на талона за медицинска експертиза се представят с електронния отчет на лекаря по дентална медицина, извършил прегледа, към амбулаторния лист за извършената от него дейност за всяко ЗОЛ.

(5) Националната здравноосигурителна каса закупува извършените медико-диагностични дейности, изискани от ЛКК.

Чл. 113. (1) Лекарите по дентална медицина, работещи в лечебни заведения – ИДП, отчитат месечно по електронен път в утвърден от НЗОК формат оказаната през месеца дентална дейност, включена в предмета на договора, през интернет портала на НЗОК или чрез web услуга.

(2) Електронният отчет по ал. 1 съдържа информация за извършените дентални дейности по чл. 100 и/или по чл. 101, и/или по чл. 102, и/или по чл. 103, отразена в амбулаторните листове в определен от НЗОК формат.

(3) Електронни отчети се подписват от лекарите по дентална медицина, извършили дейността, с квалифициран електронен подпис (КЕП) по смисъла на чл. 13, ал. 2 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ).

(4) За оказаната извънболнична дентална помощ на правомощни лица, осигурени в друга държава, спрямо които се прилагат правилата за координация на системите за социална сигурност/двустрани спогодби за социално осигуряване, регистрационните данни на пациента трябва да съответстват на тези в удостоверителния документ, издаден от съответната друга държава.

(5) Оказаната от ИДП дейност по ал. 2 се отчита най-късно до четвъртия работен ден на месеца, следващ отчетния. Лекарите, работещи в лечебното заведение – ИДП, не могат да представят отчетни файлове по ал. 1 за месец, който вече е отчетен от същото лечебно заведение.

(6) При констатиране на грешки в електронния отчет, свързани с регистрационни данни и реквизити, ИДП получава автоматично съобщение (нотификация) от информационната система на НЗОК и електронният отчет не се обработва от НЗОК до получаване на отчет с коректни данни.

(7) Грешки по ал. 6 могат да са:

1. регистрационен номер на лечебно заведение, ЛПК на лекар по дентална медицина, код на специалност на лекар по дентална медицина, отразени в първичните медицински документи: номер на договора с НЗОК, регистрационните данни на ЗОЛ;

2. отчетена дейност извън предмета на договора с НЗОК;

3. несъответствия с установените реквизити и съответните им номенклатури, относими към заплащаната от НЗОК дейност.

(8) В информационната система на НЗОК се обработва последният подаден в сроковете по ал. 5 отчет с коректни данни.

(9) Отчетената в електронните отчети дейност се обработва в информационната система на НЗОК, в която се извършва контрол за:

1. точно и правилно попълване на електронните първични медицински документи съгласно изискванията на този договор;

2. пълно и точно изпълнение на дейността съгласно изискванията на този договор;

3. изпълнение на условията по чл. 114;

4. съответствие между подадената с електронните отчети на лекарите, работещи в лечебни заведения – изпълнители на извънболнична дентална помощ, оказана дентална помощ с подадената информация към Националната здравна информационна система (НЗИС) по отношение на: регистрационните данни на ЗОЛ, ИАМН/РЗИ номер на лечебно заведение и НРН номер на издаден електронен документ.

(10) След окончателната обработка за отчетен месец директорът на РЗОК или упълномощено от него длъжностно лице изпраща по електронен път през информационната система на НЗОК „Месечно известие“, подписано с електронен подпис, съдържащо отхвърлената и одобрената за заплащане дейност и съответните основания за отхвърляне (при наличие на такива). Известието се изпраща в срок до 15-о число на месеца.

(11) „Месечното известие“ по ал. 10 се подписва от директора на РЗОК или от упълномощено от него длъжностно лице с КЕП съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗЕДЕУУ.

(12) До получаване на месечното известие по ал. 10 ИДП има право да уведоми РЗОК, в случаите на допусната техническа грешка при отразяване на зъбния статус, както и в извършените и отчетени дейности на ЗОЛ.

(13) Не се допуска подаване на нови електронни отчети от страна на ИДП на одобрения в електронната система на НЗОК за заплащане дейности в електронните отчети след подаване на „Месечно известие“ по ал. 10.

(14) Възражения във връзка с ал. 10 се разглеждат и решават от РЗОК след контрол. За одобрените за заплащане след контрол дейности директорът на РЗОК или упълномощено от него длъжностно лице изпраща по електронен път през информационната система на НЗОК „Известие след контрол“, подписано с електронен подпис.

Чл. 114. (1) Лекарите по дентална медицина, работещи в лечебни заведения – изпълнители на извънболнична дентална помощ, сключили договор с НЗОК, подават по електронен път към НЗИС информация за извършената от тях извънболнична дентална дейност.

(2) При приключване на дейността за месеца лекарите по дентална медицина по ал. 1 подават информацията от електронния амбулаторен лист чрез своя медицински софтуер към НЗИС. За всеки електронен амбулаторен лист НЗИС генерира уникален национален референтен номер (НРН) на амбулаторен лист.

(3) „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ – НЗОК № 3), „Медицинско направление за високоспециализирани дейности“ (бл. МЗ – НЗОК № 3А), „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4), „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6) и „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“ (бл. МЗ – НЗОК № 7) се издават електронно и се изпращат чрез медицинския софтуер на лекарите, работещи в лечебни заведения – изпълнители на извънболнична дентална помощ, към НЗИС.

(4) При електронно издаване на направлението по ал. 3 същите се регистрират в НЗИС, откъдето получават НРН.

(5) При електронно издаване на направлението по ал. 3 избраният от ЗОЛ изпълнител на извънболнична или болнична медицинска помощ проверява в НЗИС за наличието на издадено електронно направление по идентификатор на пациента (ЕГН, ЛНЧ, ССН и осигурителен номер на чуждестранно лице), на когото е издадено направлението, и дата на издаване на електронното направление.

(6) Не се допуска едновременно издаване на първичните медицински документи по ал. 2 и 3 по електронен път с въведен НРН и на хартиен носител с въведен № на документа, генериран от медицинския софтуер на лекаря по дентална медицина.

(7) Генерираните от НЗИС НРН номера се подават от лекарите, работещи в лечебни заведения – изпълнители на извънболнична дентална помощ, с електронните отчети по чл. 113, ал. 1.

(8) В случаите по ал. 1 лекарите по дентална медицина, работещи в лечебни заведения – изпълнители на МДД, след завършване на дейността по „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4) подават по електронен път към НЗИС информация за извършените МДД и резултатите от тях.

Чл. 115. (1) Националната здравноосигурителна каса заплаща договорената и извършената дентална дейност след представяне на финансово-отчетни документи (фактура или дебитни/кредитни известия към нея) в електронен вид в утвърден от НЗОК формат през интернет портала на НЗОК или чрез web услуга.

(2) Електронна фактура по ал. 1 се подава в срок до два работни дни след изпращане на „Месечното известие“ по чл. 113, ал. 10 не по-късно от 19-о число на месеца и включва само договорената и извършена дентална дейност, одобрена за заплащане в това месечно известие.

(3) Дебитно известие към фактура по ал. 1 се подава в срок до два работни дни след изпращане на „Известие след контрол“ по чл. 113, ал. 14 и включва само одобрената за заплащане дентална дейност в това известие.

(4) Електронните финансово-отчетни документи се подписват с КЕП по смисъла на чл. 13, ал. 2 от ЗЕДЕУ от управителя на ИДП или упълномощено лице съгласно указание между БЗС и НЗОК към този договор.

(5) При оказана дентална дейност на лица с право на здравно осигуряване, удостоверено от друга държава – членка на ЕС/ЕИП, или съгласно двустранни спогодби НЗОК заплаща след представяне на отделни документи по ал. 1 и на заверени от изпълнителите на ИДП копия от удостоверителните документи за право на здравно осигуряване и „Декларация при упражняване от осигурени лица на права на спешна и неотложна помощ от здравноосигурителния пакет на НЗОК срещу представена Европейска здравноосигурителна карта (ЕЗОК)“ или „Удостоверение за временно заместване на ЕЗОК“, или двуезичен формуляр.

(6) Отчитането на разликата между сумите по чл. 37, ал. 1 и 2 ЗЗО за всяко посещение на лицата, които са упражнили правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст, се извършва с отделни финансово-отчетни документи по ал. 1 и отчетен документ, в който се посочват номерата на издадените документи за заплатените суми по чл. 37, ал. 5 от ЗЗО. Плащанията се извършват чрез РЗОК до 10 работни дни след постъпване в НЗОК на трансферните средства от МЗ.

Чл. 116. (1) При подаване на електронен финансов документ по чл. 115 информационната система на НЗОК извършва автоматична проверка.

(2) При констатиране на грешки в електронните финансово-отчетни документи, свързани с регистрационни данни и реквизити, ИДП получава автоматично съобщение (нотификация) от информационната система на НЗОК и документите не се обработват от НЗОК до получаване на коректни електронни финансово-отчетни документи в сроковете по чл. 115, ал. 2 и 3.

Чл. 117. (1) При успешно обработен електронен финансов документ от информационната система на НЗОК се извършва проверка и от РЗОК.

(2) При констатиране на грешки в електронен финансово-отчетен документ ИДП получава съобщение (нотификация) чрез профила на ИДП в информационната система на НЗОК и документът не се приема от НЗОК до получаване на коректен електронен финансово-отчетен документ в срок един работен ден след получаване на съобщение (нотификация).

Чл. 118. (1) За приет финансово-отчетен документ се счита документът, подписан с електронен подпис от директора на РЗОК или упълномощено от него длъжностно лице.

(2) Изпълнителят на дентална помощ получава съобщение (нотификация) чрез профила на ИДП в информационната система на НЗОК за приетия финансово-отчетен документ.

Чл. 119. (1) Районната здравноосигурителна каса извършва плащанията по приетите по чл. 118 финансово-отчетни документи до 30-о число на месеца, следващ отчетния.

(2) Плащанията се извършват в левове по банков път по обявена от ИДП банкова сметка.

Чл. 120. (1) Националната здравноосигурителна каса не заплаща за дейност, която не е подадена в електронните отчети и не е приета от информационната система на НЗОК в сроковете по чл. 113, ал. 5.

(2) Националната здравноосигурителна каса не заплаща по настоящия ред за извършени дейности от изпълнител, ако те не са отчетени до четвъртия работен ден на втория месец, следващ отчетния, а за ИДП, отчитащи медико-диагностична дейност – до 17,00 ч. на 3-тия работен ден на втория месец, следващ отчетния.

(3) Дейностите (с изключение на последвали усложнения на същите в пулпити и периодонтити и лечението на пулпити и периодонтити), извършени и отчетени повторно в срок 12 последователни месеца от датата на извършване на дейността, не се заплащат от НЗОК.

(4) Дейности по възстановяване функцията на дъвкателния апарат при цялостно обеззъбени горна и/или долна челюсти на ЗОЛ, извършени и отчетени повторно в срок до 4 последователни години от датата на извършване на дейността, не се заплащат от НЗОК.

(5) Не се заплаща по предвидения ред за извършена от ИДП дейност за период, който изпълнителят вече е отчетел.

(6) При писмено заявен отказ от страна на ИДП да изпълни указанията в срока по чл. 117, ал. 2 РЗОК не заплаща отчетената дейност.

(7) При неспазване на посочените в чл. 115, 116 и 117 срокове за представяне на финансово-отчетните документи от ИДП обработката им и съответното заплащане се извършват в сроковете за следващия период на отчитане.

(8) В случаите, в които ИДП не представи финансово-отчетни документи по чл. 115 или исканите поправки по чл. 116 и 117 до края на втория месец, следващ отчетния, на изпълнителя не се заплаща по този ред.

Чл. 121. Когато РЗОК не заплати на ИДП извършените дейности в сроковете, определени в договора с ИДП, тя дължи на изпълнителя законна лихва за просроченото време.

Чл. 122. (1) Представителите на БЗС и НЗОК ежемесечно наблюдават и анализират изпълнението на бюджета за годината в частта на здравноосигурителните плащания за ИзвБДП.

(2) Обемите и цените могат да бъдат променяни в съответствие със ЗБНЗОК за 2023 г. по реда на приемане на НРД, когато очакваното изпълнение на бюджета към 30 септември надхвърля с повече от 20 на сто от три четвърти от предвидените в ЗБНЗОК за 2023 г. средства за заплащане на ИДП, в срок до 25 септември НЗОК и БЗС извършват корекция в цените на денталните дейности, относими за съответната календарна година, така че очакваният разход по бюджета за дентална помощ до края на годината да бъде съобразен с определените средства за дентална помощ по методиката по § 8 от преходните и заключителните разпоредби на ЗБНЗОК за 2023 г.

Раздел VI

Методика за финансиране осигуряване на медицински персонал в лечебни заведения за извънболнична дентална помощ, които извършват дентални дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината

Чл. 123. (1) Националната здравноосигурителна каса финансира осигуряване на медицински персонал в лечебни заведения – изпълнители на извънболнична дентална помощ, които извършват дентални дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината.

(2) Националната здравноосигурителна каса определя по реда на настоящата Методика списък с населени места – практики на изпълнители на ПИДП и СИДП, които извършват дентални дейности в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината.

(3) Списъкът по ал. 2 за изпълнители на ПИДП и СИДП съдържа наименования на населените места, определени като практики за работа в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината.

(4) Настоящата Методика утвърждава критерии за определянето на едно населено място като практика за работа в отдалечени, труднодостъпни райони или единствени изпълняват съответната дейност в общината, наречена по-долу за краткост „практика по Методиката“.

Чл. 124. (1) Населените места – практики по Методиката, се определят при отчитане на следните видове критерии:

1. отдалеченост на практиката;

2. трудна достъпност (пресечена местност, лоши пътища, високопланински условия) съгласно Пътна карта на Република България и Наредба № 14 от 1.04.2003 г. за определяне на населените места в селски и планински райони;

3. единствени изпълняват съответната дейност в общината.

(2) Едно населено място се включва в списъка, ако отговаря на два или повече от посочените видове критерии в ал. 1. т. 1, 2 или 3, съгласно условията, посочени в таблицата:

№	Критерии	Условия на работа	Нормативни актове и документи, удостоверяващи наличието на критериите
1.1	Отдалеченост	Отдалеченост на практиката на не по-малко от 15 (петнадесет) километра от друго лечебно заведение за ПИДП и СИДП.	Пътна карта; Наредба № 14 от 1.04.2003 г. за определяне на населените места в селски и планински райони
1.2	Отдалеченост	Отдалеченост на практиката независимо от разстоянието от друго лечебно заведение за ПИДП и СИДП съгласно Наредба № 14 от 1.04.2003 г. за определяне на населените места в селски и планински райони – за населени места с надморска височина 1000 м и над 1000 м	
2.1	Трудна достъпност	Практика в населено място с III или IV класна пътна мрежа	Пътна карта; Наредба № 14 от 1.04.2003 г. за определяне на населените места в селски и планински райони
2.2	Трудна достъпност	Практика в пресечена местност с над 600 м надморска височина и наличие на III или IV класна пътна мрежа	Пътна карта; Наредба № 14 от 1.04.2003 г. за определяне на населените места в селски и планински райони
2.3	Трудна достъпност	Практика в пресечена местност, разположена над 1000 м надморска височина и наличие на III или IV класна пътна мрежа	Пътна карта; Наредба № 14 от 1.04.2003 г. за определяне на населените места в селски и планински райони
3	Единствени изпълняват съответната дейност в общината	Изпълнител на ПИДП и СИДП, който, вписан в приложение № 1 към договора с НЗОК, единствен работи по договор с НЗОК като изпълнител на ДП в общината	Сключени индивидуални договори с РЗОК; Национална здравна карта

Чл. 125. При изпълнители на ПИДП и СИДП списъкът на населените места – практики по Методиката, включва определените като такива по реда на настоящата методика.

Чл. 126. (1) Управителят на НЗОК утвърждава списък на населените места – практики по Методиката на изпълнители на ПИДП и СИДП по предложение на директорите на РЗОК, съгласувано с РК на БЗС.

(2) В срок до 28.09.2023 г. директорите на РЗОК изпращат предложенията по ал. 1.

(3) Списъкът по ал. 1 се променя по реда на ал. 1 при настъпване на промяна относно съответствието на едно населено място с критериите по чл. 124, ал. 1.

Чл. 127. (1) Изпълнителите на ПИДП и СИДП имат право на допълнително заплащане, когато населеното място, в което е разкрита амбулаторията, е определено като практика по Методиката при наличие едновременно на следните условия:

1. обслужваните ЗОЛ са с постоянен или настоящ адрес в населеното място, включено в списъка по чл. 123, ал. 2;

2. дейността, за която допълнително се заплаща, е извършена в амбулатория, разкрита в населено място, включено в списъка по чл. 123, ал. 2.

(2) Националната здравноосигурителна каса заплаща на изпълнителите по ал. 1 допълнително 30 на сто върху цените на денталните дейности по чл. 105.

Раздел VII

Документация и документооборот за изпълнителите на извънболнична дентална помощ

Чл. 128. (1) Документацията, която е длъжен да води и съхранява в амбулаторията си всеки ИДП по оказване на дентална помощ по реда на ЗЗО, включва първични и финансово-отчетни документи.

(2) Документите по ал. 1 се съхраняват за срок 5 години от датата на издаването им.

Чл. 129. (1) Изпълнителят на Извънболнична дентална помощ води следните първични документи по образци съгласно приложение № 2:

1. „Амбулаторен лист“ (бл. МЗ – НЗОК № 2);

2. „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4);

3. „Рецептурна бланка“ (бл. МЗ – НЗОК № 5 и бл. МЗ – НЗОК № 5А);

4. „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6);

5. „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“ (бл. МЗ – НЗОК № 7);

6. „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ – НЗОК № 3);

7. „Медицинско направление за високоспециализирани дейности“ (бл. МЗ – НЗОК № 3А) – за високоспециализирани дейности (за анестезиологична консултация);

8. „Рецептурна книжка за военноинвалиди и военнопострадали“;

9. „Рецептурна книжка на ветераните от войните“;

10. „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А).

(2) Документооборотът по ал. 1 е, както следва:

1. „Амбулаторен лист“ (бл. МЗ – НЗОК № 2):

А. От лекаря по обща дентална медицина или от лекаря – специалист по дентална медицина:

Амбулаторен лист за извършената дейност се издава от лекаря по дентална медицина като електронен документ. Пациентът подписва амбулаторния лист, с което удостоверява, че е информиран за извършените дентални дейности, назначената терапия и очакваните резултати. В случаите, в които на пациента е поставена горна и/или долна цяла плакова зъбна протеза, той подписва амбулаторния лист, с което декларира това обстоятелство.

За нуждите на предоставянето на амбулаторния лист на пациента амбулаторният лист може да бъде генериран и отпечатан и на хартиен носител при спазване на изискванията, реквизитите и стандарта на документа, посочени в приложение № 2.

Б. Националната здравноосигурителна каса определя електронния формат и информацията, съдържаща се в него, която изпълнителят на дентална помощ ежесечно изпраща през портала на НЗОК при отчитане на дейността си съгласно настоящите изисквания.

2. „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4) – издава се от изпълнителя на извънболнична дентална помощ (общопрактикуващ лекар по дентална медицина или лекар – специалист по дентална медицина) при необходимост за провеждане на медико-диагностични изследвания на ЗОЛ – секторна рентгенография на зъби и ортопантомография; изпълнителят на извънболнична дентална помощ отчита в РЗОК „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4) с електронен отчет, съдържащ назначената и извършена медико-диагностична дейност, във формат, определен от НЗОК, подписан с електронен подпис на лекаря по дентална медицина, извършил изследването;

3. „Рецептурни бланки“ (бл. МЗ – НЗОК № 5 и бл. МЗ – НЗОК № 5А) – издават се електронни предписания от изпълнителя на дентална помощ;

4. „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6) – издава се в случаите, когато лекар по дентална медицина или лекар – специалист по дентална медицина, изпраща ЗОЛ към изпълнителя на СИДП за прегледи и консултации, необходими за представяне пред ЛКК или ТЕЛК, към ЛКК за извършване на експертиза на работоспособността или при допълнително поискани прегледи от ЛКК. В тези случаи не се издава „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ – НЗОК № 3).

В „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6) се попълват отделна част и общ талон, както следва:

Отделната част от „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6) се попълва от всеки лекар по дентална медицина, включително и от всеки член на ЛКК, извършил прегледа, която се съхранява в неговия дентален софтуер. Данни от отделната част на талона за медицинска експертиза се отчитат с електронния отчет на лекаря по дентална медицина към амбулаторния лист за извършената от него дейност за всяко ЗОЛ, а в случаите на извършване на експертиза от ЛКК – от председателя на ЛКК.

Общият талон от „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6):

1) при предварителни прегледи със специалисти за представяне пред ЛКК или ТЕЛК – общият талон се съхранява в денталния софтуер на лекаря по дентална медицина, извършил прегледа; данни от общия талон се отчитат с месечния електронен отчет на лекаря по дентална медицина към амбулаторния лист за извършената от него дейност за всяко ЗОЛ;

2) при извършване на експертиза от ЛКК – общият талон се съхранява в денталния софтуер на председателя на ЛКК; данни от общия талон се отчитат с месечния електронен отчет от председателя на ЛКК към амбулаторния лист за извършената от членовете на ЛКК дейност за всяко ЗОЛ;

3) при допълнително поискани прегледи от ЛКК – общият талон се съхранява в денталния софтуер на лекаря по дентална медицина, извършил прегледа; данни от общия талон се отчитат с месечния електронен отчет на лекаря по дентална медицина към амбулаторния лист за извършената от него дейност за всяко ЗОЛ.

5. „Медицинско направление за консултация или за провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ – НЗОК № 3) – издава се от изпълнителя на дентална помощ при необходимост от провеждане на медицинска консултация или лечение със специалист – психиатър;

6. „Медицинско направление за високоспециализирани дейности“ (бл. МЗ – НЗОК № 3А) – издава се от изпълнителя на дентална помощ за високоспециализирани дейности – за анестезиологична консултация;

7. „Рецептурна книжка на военноинвалиди и военнопострадали“ – редът за издаването ѝ е съгласно Наредба № 2 от 2016 г. за реда за получаване и заплащане на лекарствени продукти на военноинвалидите и военнопострадалите;

8. „Рецептурна книжка на ветераните от войните“ – редът за издаването ѝ е съгласно Наредба № 3 от 2012 г. за реда за предписване, отпускане и контрол на лекарствени продукти и дентална помощ на ветераните от войните;

9. „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“ (бл. МЗ – НЗОК № 7) – издава се от лекаря по дентална медицина и към него се прилага амбулаторният лист от извършения преглед на пациента, като по един екземпляр от тях се съхранява в изпращащото лечебно заведение;

10. „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А) – издава се от ИДП за насочване на ЗОЛ към изпълнител на СИДП, изпълнител на ПИДП под обща анестезия или изпълнител на ПИМП. Създава се в един екземпляр от изпълнителя на извънболнична дентална помощ (общопрактикуващ лекар по дентална медицина или лекар – специалист по дентална медицина) и се отразява в амбулаторния лист на ЗОЛ. Изпълнителят на ИДП, оказващ специализирана хирургична извънболнична дентална помощ, ПИДП или СИДП под обща анестезия за ЗОЛ с психични заболявания, получил „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А), го прилага към екземпляра от амбулаторния лист на хартиен носител за ЗОЛ, получили този вид дентална помощ, който формира амбулаторния журнал на лекаря по дентална медицина.

(3) Първичните документи по ал. 1, т. 1 – 9 се изготвят съгласно изисквания и реквизити, посочени в приложение № 2.

(4) Изпълнителите на дентална помощ осигуряват за своя сметка необходимите им за извършване на съответната дейност формуляри.

(5) В случаите на издаден болничен лист същият се отразява в амбулаторния лист (бл. МЗ – НЗОК № 2), като задължително се вписва уникалният номер на болничния лист съгласно формата, определен от Националния осигурителен институт.

(6) Документите по ал. 2, т. 1, 2, 4, 5, 6 и 9 се издават електронно чрез медицинския софтуер на лекаря по дентална медицина. Издадените електронни медицински документи се регистрират в НЗИС и получават НРН. В електронния амбулаторен лист по ал. 2, т. 1 се съхранява информация за НРН номерата на издадените електронни медицински документи. Получените от НЗИС НРН номера се подават от лекарите, работещи в лечебни заведения – изпълнители на извънболнична дентална помощ, с електронните отчети по чл. 113, ал. 1. Не се допуска едновременно издаване на първичните медицински документи по електронен път с въведен НРН и на хартиен носител с въведен № на документа, генериран от медицинския софтуер на лекаря по дентална медицина.

(7) Документите по ал. 2, т. 1 и 2, в които е предвиден подпис на пациента, могат да бъдат подписани от него по едни от следните начини:

1. чрез подписване от пациента във формата на електронен документ с КЕП;

2. посредством генериран от НЗИС и изпратен на посочен от пациента телефонен номер еднократен код, който има силата на положен електронен подпис от лицето;

3. чрез техническо средство за полагане на електронен подпис (електронна писалка, таблет, който пренася подписа в цифров вид върху електронен документ и подписът може да се приравни на саморъчно положен такъв, и др.);

4. чрез подписване от пациента на отпечатан на хартиен носител документ.

(8) Изпълнителите на дентална помощ отчитат по електронен път документите по ал. 2, т. 2 и 4 в РЗОК в сроковете по чл. 115. Всяко отчетено „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4) и „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6), подписано от лекаря по дентална медицина, извършил дейността, се отразява в електронен отчет за извършената дейност на ЗОЛ, отразена в амбулаторни листове в определен от НЗОК формат. В тези случаи същите на хартиен носител не се предоставят в РЗОК, а се съхраняват в лечебните заведения – изпълнители на дентална помощ.

(9) Изпълнителите на дентална помощ съхраняват първични медицински документи, издадени от тях като електронни документи и подписани електронно, в своя специализиран дентален софтуер.

(10) Първични медицински документи, в които е предвиден подпис на пациента и същият е положен на хартиен носител, се съхраняват на хартия в лечебните заведения – изпълнители на ПИДП и СИДП.

(11) Отпечатването на документите по ал. 1, издадени по електронен път и подадени към НЗИС, се извършва на хартиен носител съгласно изискванията, реквизитите и стандарта, посочени в приложение № 2. Като номера на документите се вписват задължително НРН номерата от НЗИС.

(12) Отпечатването на документите по ал. 1, издадени чрез денталния софтуер и за които не се изисква подаване към НЗИС, се извършва на хартиен носител съгласно изискванията, реквизитите и стандарта, посочени в приложение № 2. Като номера на документите се вписват номерата, генерирани от медицинския софтуер на лекаря по дентална медицина.

Чл. 130. Изпълнителите на ИзвБДП могат да използват разпечатани образци на следните документи:

1. „Амбулаторен лист“ (бл. МЗ – НЗОК № 2);

2. „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ – НЗОК № 3);

3. „Медицинско направление за високоспециализирани дейности“ (бл. МЗ – НЗОК № 3А);

4. „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4);

5. „Талон за медицинска експертиза“ (бл. МЗ – НЗОК № 6);

6. „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“ (бл. МЗ – НЗОК № 7);

7. „Рецептурна бланка“ (бл. МЗ – НЗОК № 5 и бл. МЗ – НЗОК № 5А).

Чл. 131. Електронните финансово-отчетни документи се изготвят в утвърден от НЗОК формат и се съхраняват съгласно изискванията на ЗЕДЕУУ.

Чл. 132. В РЗОК се води отчетност за всички първични медицински и финансово-отчетни документи, които ИДП представят за отчитане на извършената дейност: електронен отчет за извършената дейност на ЗОЛ, отразена в амбулаторни листове в определен от НЗОК формат, фактури и „Направление за медико-диагностична дейност“ (бл. МЗ – НЗОК № 4), придружено с електронен отчет, съдържащ назначените и извършени медико-диагностични изследвания, във формат, определен от НЗОК, в случай че са договорени.

Чл. 133. За предоставени неверни данни в отчетите по договора се прилагат разпоредбите на глава осемнадесета и глава деветнадесета.

Чл. 134. (1) Изпълнителят на ПИДП:

1. насочва ЗОЛ към изпълнител на специализирана хирургична извънболнична дентална помощ или към изпълнител на ПИМП с „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А);

2. насочва ЗОЛ към лечебно заведение – изпълнител на болнична помощ, с „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“ (бл. МЗ – НЗОК № 7).

(2) Изпълнителят на СИДП:

1. насочва ЗОЛ към изпълнител на ПИМП с „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А);

2. насочва ЗОЛ към изпълнител на болнична помощ с „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“ (бл. МЗ – НЗОК № 7), в случай че лечебната цел не може да се постигне в условията на извънболничната помощ.

(3) Специалистът по детска дентална медицина насочва ЗОЛ към изпълнител на специализирана хирургична извънболнична дентална помощ с „Направление за консултация“ (бл. МЗ 119А).

Глава осемнадесета

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА КОНТРОЛ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДОГОВОРИТЕ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ

Чл. 135. (1) Обект на контрол при настоящите условия и ред са всички лечебни заведения, сключили договор с НЗОК, които по смисъла на чл. 58 ЗЗО са изпълнители на дентална помощ.

(2) Контролът по изпълнение на договорите за оказване на дентална помощ се осъществява чрез проверки, извършвани от длъжностни лица – служители на НЗОК, и от длъжностни лица от РЗОК – контролори. На основание чл. 72, ал. 10 ЗЗО условията и редът за осъществяване на контрол се определят с инструкция, издадена от управителя на НЗОК.

(3) Контролните органи по ал. 2 осъществяват внезапен контрол, контрол преди заплащане на оказаната дентална помощ и последващ контрол.

(4) Контролът по ал. 2 може да се извършва и чрез проверки по постъпили жалби от здравноосигурени лица, включително и в случаите по чл. 35, ал. 2 ЗЗО.

(5) По жалби, при които не може да се идентифицира подателят, не се извършват проверки.

(6) Жалби извън предмета на НРД се насочват към компетентните институции.

Чл. 136. (1) Длъжностните лица – служители на НЗОК, извършват проверка по изпълнение на договорите за оказване на дентална помощ на основание заповед на управителя на НЗОК или от оправомощено от него длъжностно лице, в която се посочват правните и фактическите основания за издаването ѝ и се определят проверяващото лице (лица), обектът – наименование и месторазположение, срокът, видът и задачата на проверката.

(2) Служителите на НЗОК по ал. 1 могат да извършват проверки на територията на цялата страна.

Чл. 137. (1) Управителят на НЗОК или оправомощено от него длъжностно лице може със заповед да разпреди извършване на проверка от контролори от РЗОК с участието на служители на НЗОК. Заповедта съдържа: правните и фактическите основания за издаването ѝ; служителите на НЗОК, които ще участват в проверката; обекта, задачата, вида, срока на проверката, както и РЗОК, на чиято територия тя ще се извърши.

(2) На основание заповедта на управителя на НЗОК директорът на РЗОК издава заповед, която съдържа: правните и фактическите основания за издаването ѝ; служителите на НЗОК, както и контролните органи на РЗОК, които ще участват в проверката; конкретния/конкретните изпълнител/и на медицинска помощ – обект/и на проверката, задачата и вида на проверката.

(3) Служителите на РЗОК – контролори, могат да извършват проверки на територията на съответната РЗОК по заповед на нейния директор или на оправомощено от него длъжностно лице.

Чл. 138. (1) По заповед на управителя на НЗОК или на оправомощено от него длъжностно лице служителите на РЗОК – контролори, могат да извършват проверки на територията на същата РЗОК или на територията на друга РЗОК.

(2) За издаване на заповедта по ал. 1 на управителя на НЗОК за извършване на проверка на територията на друга РЗОК контролорите се определят по предложение на директора на РЗОК, на която са служители.

Чл. 139. (1) При откриване на проверката проверяващото лице (лица) се легитимира и връчва екземпляр от заповедта за проверка на ИДП – обект на проверката.

(2) Екземпляр от заповедта за проверка се подписва от представляващия ИДП или от упълномощено от него лице.

(3) При отказ да се приеме заповедта проверката се извършва и без връчването ѝ, като това обстоятелство, както и датата и часът се отбелязват в нея и това се удостоверява от всички участващи в проверката лица.

(4) При приключване на проверката ИДП са длъжни да предоставят на контролните органи заверени с подпис и печат копия от необходимите за извършване на проверката документи.

Чл. 140. (1) Контролните органи по чл. 72, ал. 2 ЗЗО: длъжностни лица – служители на НЗОК, и длъжностни лица от РЗОК – контролори, имат правата по чл. 73, ал. 1 ЗЗО.

(2) За изпълнение на правомощията си по чл. 73, ал. 1 ЗЗО контролните органи по чл. 72, ал. 2 имат право на достъп до информация от работодателите, осигурените и изпълнителите.

Чл. 141. (1) За резултатите от извършената проверка контролните органи по чл. 72, ал. 2 ЗЗО съставят протокол, в който вписват:

1. обекта на проверката – наименование, месторазположение;
2. данните за проверката – дата и място на съставяне, основание за извършване на проверката, проверяващото лице (лица);
3. описание на установените факти;
4. констатираните нарушения при изпълнение на договора с ИДП;
5. задължителните предписания и сроковете за отстраняване на констатираните нарушения, препоръки за подобряване на дейността на ИДП;

6. подписа на съставителя(ите);

7. срока за възражение, установен в ЗЗО;

8. дата на връчване и подпис на лицето – обект на проверката.

(2) Екземпляр от протокола се предоставя на лицето – обект на проверката, срещу подпис, а копия от него се изпращат на управителя на НЗОК, съответно на директора на РЗОК, и на съответната РК на БЗС.

(3) При констатирани от извършената проверка нарушения на Кодекса за професионална етика на лекарите по дентална медицина директорът на РЗОК уведомява съответната комисия за професионална етика към БЗС.

Чл. 142. Лицето – обект на проверката, има право да даде писмено становище (в т.ч. и чрез ССЕВ) пред управителя на НЗОК, съответно пред директора на РЗОК, с когото е сключило договор, по направените от длъжностното лице по чл. 72, ал. 2 ЗЗО констатации в 7-дневен срок от връчването на протокола по чл. 141, ал. 1.

Чл. 143. Санкциите се налагат по реда на глава деветнадесета.

Чл. 144. (1) При извършване на проверките по чл. 136, 137 и 138 могат да присъстват експерти на БЗС, които не са в договорни отношения с проверявания изпълнител на дентална помощ. Експертите предоставят писмени становища, които са неразделна част от протокола по чл. 141, ал. 1.

(2) Включването на експертите на БЗС в заповедите за проверките по ал. 1 на управителя на НЗОК, респ. директора на РЗОК, се осъществява след посочване от страна на председателя на РК на БЗС в писмен вид на представителите на съответната РК на БЗС.

Чл. 145. При установяване на административни нарушения по чл. 105д и 105е ЗЗО актовете за установяване на административни нарушения по ЗАНН се съставят от длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 ЗЗО по реда на ЗАНН и инструкцията на управителя на НЗОК по чл. 72, ал. 10 ЗЗО.

Чл. 146. (1) При осъществяване на контролната дейност от длъжностни лица – служители на НЗОК, и от длъжностни лица от РЗОК – контролори, ЗОЛ могат да бъдат поканени за доброволно съдействие с цел уточняване на обстоятелства и факти във връзка с дейността на ИДП.

(2) В случаите, когато ЗОЛ удостоверяват своите твърдения с документи, контролните органи прилагат към протокола от проверката копия на тези документи, които заверяват с „Вярно с оригинала“, дата и подпис.

(3) При невъзможност на ЗОЛ да представи документи същото излага своите твърдения в писмен вид, като поставя дата и подпис. Писмените изложения се прилагат към протокола от проверката.

(4) Изпълнителите на дентална помощ са длъжни да осигурят достъп на длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО до помещенията, в които се изпълнява дейността по сключения договор, съответно се съхраняват документи, при спазване на здравните изисквания.

(5) Лицата по ал. 4 са длъжни да представят на длъжностните лица по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО исканите от тях описи, справки, сведения, декларации, обяснения и други документи и информация, както и да оказват съдействие при изпълнението на служебните им задължения.

Глава деветнадесета

САНКЦИИ ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРИТЕ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ДЕНТАЛНА ПОМОЩ

Раздел I

Налагане на санкции. Видове санкции. Неоснователно получени суми

Чл. 147. (1) При констатирани нарушения от контролните органи по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО: длъжностните лица – служители на НЗОК, и длъжностни лица от РЗОК – контролори по изпълнение на договорите за оказване на дентална помощ, се налагат:

1. санкции, предвидени в тази глава;

2. глоби или имуществени санкции съгласно административнонаказателните разпоредби на ЗЗО.

(2) Предвидените в тази глава санкции се прилагат при нарушение, констатирано по реда на глава осемнадесета.

(3) Предвидените в чл. 105д и 105е ЗЗО глоби или имуществени санкции се прилагат при нарушение, констатирано по реда на ЗАНН и инструкцията по чл. 72, ал. 10 ЗЗО на управителя на НЗОК.

(4) За маловажни случаи на нарушения наказващият орган не налага наказание, като направи предписание за отстраняване на съответното нарушение и предупреди нарушителя, че при повторно извършване на нарушение ще му бъде наложена санкция.

(5) След изтичане на срока за изпълнение на предписанието за отстраняване на съответното нарушение контролните органи по чл. 72, ал. 2 от ЗЗО могат да направят повторна проверка и да изискат документи, удостоверяващи изпълнението на предписанието.

Чл. 148. (1) В случаите, когато ИДП е получил суми без правно основание, които не са свързани с извършване на нарушение по ЗЗО или на НРД, и това е установено при проверка от контролните органи по чл. 72, ал. 2 ЗЗО, изпълнителят е длъжен да възстанови сумите.

(2) В случаите по ал. 1 се съставя протокол за неоснователно получени суми. Лицето – обект на проверката, има право да представи писмено възражение пред управителя на НЗОК, съответно пред директора на РЗОК, в 7-дневен срок от връчване на протокола.

(3) След изтичане на срока за възражение по ал. 2 управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава писмена покана за възстановяване на сумите, получени без правно основание, която се връчва на ИДП.

(4) Поканата за възстановяване на сумите по ал. 1 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) В 14-дневен срок от получаване на поканата изпълнителят е задължен доброволно да внесе дължимите суми.

(6) Когато ИДП не изпълни поканата в срока по ал. 5, дължимата сума се прихваща от следващото плащане по договора. Когато договорът е прекратен и/или не се дължат плащания по него, сумата се събира по съдебен ред.

Чл. 149. (1) Когато ИДП е получил суми без правно основание в резултат на извършено нарушение по 330 или на НРД, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, удържа неоснователно платените суми, като на нарушителя се налагат наказания, определени в 330 или в НРД.

(2) В случаите по ал. 1 управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава писмена покана за възстановяване на сумите, получени без правно основание, след влизане в сила на наказателното постановление и/или на заповедта за налагане на санкция.

Чл. 150. Протоколите по чл. 74, ал. 3 и чл. 76а, ал. 2 от 330 и протоколите в случаите на констатирано нарушение с получаване на суми без правно основание по чл. 76б от 330 се връчват по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (в т.ч. и чрез ССЕР).

Чл. 151. (1) Санкциите по този НРД са:

1. финансова неустойка;
2. прекратяване на договор.

(2) За всяко констатирано нарушение се прилага съответна по вид и размер санкция.

(3) При констатирани нарушения, извършени от различни лекари по дентална медицина от лечебното заведение – ИДП, за всяко едно от тях се налага съответната санкция.

(4) В случаите по ал. 3 общият размер на санкцията е сбор от санкциите за нарушенията, извършени от отделните лекари по дентална медицина.

(5) Видът и размерът на санкцията се определят от управителя на НЗОК, съответно директора на РЗОК, в зависимост от: вида и тежестта на констатираното нарушение, както и броя на случаите по това нарушение, поредността на извършването му и от решението на арбитражната комисия в случаите, когато същата се е произнесла с решение.

Раздел II

Санкции при констатирани нарушения

Чл. 152. (1) Когато изпълнител на дентална помощ наруши условията и реда за оказване на дентална помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 330, определени в този НРД, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 50 до 150 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 100 до 300 лв., а при последващо нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 150 до 450 лв.

Чл. 153. (1) Когато изпълнител на дентална помощ наруши изискванията за налично и технически изправно медицинско оборудване и обзавеждане, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 50 до 150 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 100 до 300 лв., а при последващо нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 150 до 450 лв.

Чл. 154. (1) Когато изпълнител на дентална помощ наруши установените изисквания за работа с медицинска или финансова документация, с изключение на случаите на явна фактическа грешка, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 50 до 150 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 100 до 300 лв., а при последващо нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 150 до 450 лв.

Чл. 155. (1) Когато изпълнител на дентална помощ представи неверни данни в отчетите, изискуеми по договора, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 50 до 150 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 100 до 300 лв., а при последващо нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 150 до 450 лв.

Чл. 156. (1) Когато изпълнител на дентална помощ наруши изискванията за предписване на лекарствени продукти за домашно лечение, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, определени в този НРД, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 50 до 150 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 100 до 200 лв., а при последващо нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 150 до 450 лв.

Чл. 157. (1) Когато изпълнител на дентална помощ не изпълни задълженията си за уведомяване на РЗОК за настъпили промени в обстоятелства, свързани със сключването на индивидуалния договор, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 50 до 150 лв.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 100 до 300 лв., а при последващо нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 150 до 450 лв.

Чл. 158. (1) Управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 50 до 150 лв., когато изпълнител на дентална помощ е извършил някое от следните нарушения:

1. нарушаване на критериите за качество на денталната помощ, регламентирани в НРД;

2. неудовлетвореност на пациентите от оказаните дентални дейности, свързани с оказаната дентална помощ, заплатена от бюджета на НЗОК, установена съгласно наредбата по чл. 19, ал. 7, т. 15 330, и след оценка на критериите за качество на денталната помощ, регламентирани в НРД, и установяване на нарушаването им.

(2) За повторно нарушение по ал. 1 „финансовата неустойка“ е в размер от 100 до 300 лв.

(3) Управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „финансова неустойка“ в размер от 150 до 450 лв., когато изпълнител на дентална помощ е извършил някое от следните нарушения:

1. системно нарушение по смисъла на § 1, т. 19 от допълнителните разпоредби на 330 на критериите за качество на денталната помощ, регламентирани в НРД;

2. системна неудовлетвореност по смисъла на § 1, т. 19а от допълнителните разпоредби на 330 на пациентите от оказаните дентални дейности, свързани с оказаната дентална помощ, заплатена от бюджета на НЗОК, установена съгласно наредбата по чл. 19, ал. 7, т. 15 330, и след оценка на критериите за качество на денталната помощ, регламентирани в НРД, и установяване на нарушаването им.

(4) Заповедта за налагане на санкция подлежи на оспорване по реда на АПК.

Чл. 159. (1) Управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, налага санкция „прекратяване на договора“ при отчитане на дейност, която не е извършена, както и при извършване и отчитане на медицинска дейност, за която няма съответни медицински индикации, установено по реда на чл. 72, ал. 2 330 от изпълнител на извънболнична дентална помощ по определен пакет – частично, по отношение на лекаря по дентална медицина, който не е извършил тази дейност.

(2) При повторно извършване на нарушението по ал. 1 договорът с изпълнителя се прекратява изцяло.

(3) Заповедта за прекратяване на договора подлежи на оспорване по реда на АПК.

Раздел III

Ред за налагане на санкции

Чл. 160. (1) Когато лицето – обект на проверката, не изрази становище по чл. 142 или изразеното от него становище не съдържа възражения по направените констатации от длъжностното лице по чл. 72, ал. 2 330, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава заповед, с която налага санкция.

(2) В 14-дневен срок след получаването на заповедта по ал. 1 ИДП е задължен доброволно да внесе дължимите суми.

(3) Когато ИДП не внесе доброволно дължимата сума, тя се прихваща от следващото плащане по договора. Когато договорът е прекратен и/или не се дължат плащания по него, сумата се събира по съдебен ред.

Чл. 161. (1) В случаите, когато лицето – обект на проверка, оспори констатациите на длъжностното лице по чл. 72, ал. 2 330, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, в 7-дневен срок от получаване на писменото становище по чл. 142 изпраща спора за решаване от арбитражна комисия. Когато констатациите са оспорени пред управителя на НЗОК, спорът се решава от арбитражната комисия на тази РЗОК, с чийто директор изпълнителят на дентална помощ – обект на проверката, е сключил договор.

(2) Арбитражната комисия се произнася с решение в двуседмичен срок от получаване на преписката.

(3) Арбитражът не е задължителен, освен ако арбитражната комисия не се е сформирала при условията на чл. 75, ал. 5 от 330 в двуседмичен срок от писмената покана на директора на съответната РЗОК до съответните лица (председатели на управителните съвети на РК на БЗС) и организации (РК на БЗС).

Чл. 162. (1) В случай че арбитражната комисия потвърди констатациите на длъжностното лице по чл. 72, ал. 2 330, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава заповед за налагане на предвидените в НРД санкции.

(2) Санкциите по ал. 1 се налагат със заповед на управителя на НЗОК, съответно директора на РЗОК, която се издава в срок до един месец от уведомяването от страна на арбитражната комисия на управителя на НЗОК, съответно директора на РЗОК, че са потвърдени констатациите на длъжностното лице по чл. 72, ал. 2 330 и се съобщава на лицето.

(3) Когато нарушението е установено от длъжностни лица – контролори на РЗОК, извършили проверка на територията на друга РЗОК, предложението до управителя на НЗОК за издаването на заповедта за санкция се прави от директора на тази РЗОК, с чийто директор изпълнителят на дентална помощ – обект на проверката, е сключил договор.

(4) Санкциите подлежат на съдебно обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Раздел IV
Правила за работа на арбитражните комисии

Чл. 163. (1) На територията, обслужвана от РЗОК, се конституират арбитражни комисии, които разглеждат оспорените от лицата – обект на проверка:

1. констатации на длъжностни лица – служители на НЗОК;
2. констатации на длъжностни лица от РЗОК – контролори.

(2) Арбитражната комисия се състои от представители на РЗОК и съответната РК на БЗС.
(3) В едномесечен срок от обнародването на този НРД директорът на съответната РЗОК издава заповед за определяне на състава на арбитражна комисия след посочване от страна на председателя на РК на БЗС в писмен вид на представителите на съответната РК на БЗС в арбитражната комисия.

(4) Директорът на съответната РЗОК организира създаването на арбитражна комисия за всеки конкретен случай и тя осъществява своята дейност при условията и по реда, определени в този раздел.

(5) При осъществяване на правомощията си по ал. 4 директорът на РЗОК включва в арбитражната комисия за всеки конкретен случай посочените по реда на ал. 3 представители на РК на БЗС, които имат отношение към описаните факти и направените констатации в протокола на съответното длъжностно лице по чл. 72, ал. 2 ЗЗО.

Чл. 164. (1) Арбитражните комисии се конституират за срока на действие на НРД.

(2) Броят на представителите на РЗОК в състава на всяка арбитражна комисия е равен на общия брой представители на РК на БЗС, както следва: 3-ма представители на РЗОК и 3-ма представители на РК на БЗС.

(3) За всяка от квотите се определят по трима резервни членове по същия ред, по който се определят постоянните членове.

(4) Комисията се председателства от членовете ѝ на ротационен принцип за срок три месеца.

(5) В случаите на отсъствие на председателя функциите му се изпълняват от заместник-председател – представител на съответната квота.

Чл. 165. Арбитражните комисии работят в съответствие с чл. 75 ЗЗО.

Чл. 166. (1) Всяка арбитражна комисия разглежда споровете в пълен състав. Ако някой от постоянните членове отсъства, се включва резервен член от съответната квота.

(2) Всяка от страните по спора може в писмен вид да иска отвод на член на комисията, ако са налице обстоятелства, които пораждат основателни съмнения относно неговата безпристрастност и независимост.

Чл. 167. (1) Председателят на комисията свиква заседанията, докладва спора, разпределя между членовете на комисията задълженията във връзка с изготвяне на решението и комплектуване на преписките.

(2) Арбитражната комисия разглежда споровете по документи, които страните предварително са представили.

(3) Ако комисията прецени, тя може да изслуша представител(и) на проверявания екип (длъжностни лица – служители на НЗОК, и/или длъжностни лица от РЗОК – контролори), както и на ИДП, направил възразения. Комисията може да изисква всички необходими документи, справки и други материали, необходими за формиране на решение.

Чл. 168. На всяко заседание на комисията се води протокол, който се подписва от всички членове на комисията.

Чл. 169. (1) Арбитражната комисия се произнася с решение по предмета на спора.

(2) Решението на комисията е в писмен вид, съдържа мотиви и се подписва от всички членове.

(3) Срокът за произнасяне на решение е двуседмичен, считан от датата на получаване на преписката.

(4) Решението се взема с обикновено мнозинство, присъствено и чрез явно гласуване.

(5) Решението на комисията се изготвя в три екземпляра – по един за ИДП, управителя на НЗОК, съответно директора на РЗОК, и съответната РК на БЗС. Решенията се връчват по начин, удостоверяващ получаването им.

Чл. 170. (1) В случай че арбитражната комисия потвърди констатациите на длъжностното лице по чл. 72, ал. 2 ЗЗО изцяло или частично, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава заповед за налагане на предвидените в НРД санкции.

(2) В случай че арбитражната комисия отхвърли изцяло констатациите на длъжностното лице по чл. 72, ал. 2 ЗЗО, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, писмено уведомява лицето – обект на проверката, за решението за прекратяване на производството.

(3) В случай че арбитражната комисия не се произнесе с решение в срока по чл. 75, ал. 7 от ЗЗО или е налице равен брой гласове, поради което не е налице прието решение, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите.

(4) В случаите по ал. 3 арбитражната комисия изготвя протокол. Екземпляр от протокола се предоставя на управителя на НЗОК, съответно директора на РЗОК, и на РК на БЗС (председателя на управителния съвет на РК на БЗС), а препис-извлечение от протокола се предоставя на лицето – обект на проверката.

(5) В случай че съответните РК на БЗС (УС на РК на БЗС) не са посочили свои представители в сроковете по чл. 75, ал. 6 от ЗЗО за създаване на арбитражна комисия, управителят на НЗОК, съответно директорът на РЗОК, издава мотивирана заповед, с която може да наложи санкциите, без да е необходимо становището по чл. 74, ал. 4 от ЗЗО да бъде разглеждано от такава комисия.

Чл. 171. (1) В специална книга в РЗОК се посочва датата на постъпване на всяка преписка в арбитражната комисия.

(2) След приключване на всяка преписка цялата документация се извежда в книгата по ал. 1. Копия от преписките се подреждат в архив и се съхраняват от комисията в РЗОК не по-малко от една година. Книгата се съхранява в деловодството на РЗОК.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този договор:

1. „Здравноосигурени лица“ се считат и лицата, за които се прилагат схемите за социална сигурност на ЕС, както и лицата, включени в международни спогодби за социално осигуряване, по които Република България е страна, и доказали правата си с удостоверителни документи за право на обезщетения в натура в случай на болест, майчинство, трудови злополуки или професионални заболявания съгласно приложение № 3.

2. „Повторно нарушение“ е такова, извършено от лекар по дентална медицина от лечебно заведение – ИДП, за което на нарушителя е била наложена и влязла в сила санкция за същия вид нарушение в рамките на календарната година.

3. „Последващо нарушение“ е извършването на три или повече нарушения от лекар по дентална медицина от лечебно заведение – ИДП, след наложена и влязла в сила санкция за същия вид нарушение в рамките на календарната година.

4. „Маловажни случаи“ по смисъла на чл. 147, ал. 4 са:

а) липса на подпис на извършилия дейността лекар по дентална медицина в амбулаторния лист (бл. МЗ – НЗОК № 2) и/или в направлението (бл. МЗ – НЗОК № 4);

б) непълнота по отношение на броя на лекарствените продукти за обзавеждане на кабинета по дентална медицина, посочени в приложение № 4.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Този Национален рамков договор се приема и влиза в сила от 1 септември 2023 г. и отменя Националния рамков договор за денталните дейности за 2020 – 2022 г.

(2) Този Национален рамков договор се приема за периода 2023 – 2025 г.

(3) Ежегодно НЗОК и БЗС предоговарят чрез подписване на анекс този НРД в частта по чл. 55, ал. 2, т. 3а и 6б от ЗЗО, а в останалата част НРД се предоговаря при необходимост или по искане на всяка една от страните в срока по ал. 2.

§ 3. Договорите с изпълнители на извънболнична дентална помощ влизат в сила, както следва:

1. от 1 септември 2023 г., при условие че съответният изпълнител до момента на сключване на новия договор е работил по договор с НЗОК за оказване на същия вид дентална помощ и че новият договор се подписва в срока по чл. 18;

2. от датата на подписване, при условие че изпълнителят по т. 1 е договорил дейност, която не е извършвал по договор с НЗОК до 31 август 2023 г. – за новата по вид дейност;

3. от датата на подписване на договора, в случай че съответният изпълнител до момента на сключване на новия договор не е работил по договор с НЗОК.

§ 4. В случай че лечебно заведение за извънболнична дентална помощ не сключи договор с НЗОК при настоящите условия, за извършената от него дейност от 1 септември 2023 г. до датата на отказа се подписва сключен договор.

§ 5. Всички образци на първични медицински документи, приети с НРД за денталните дейности за 2020 – 2022 г., се прилагат до издаването на нови такива.

§ 6. В случаите на констатирани нарушения, извършени до 31 август 2023 г. през периода на действие на предходния индивидуален договор с изпълнител на дентална помощ, се прилагат глобите и санкциите, предвидени за съответното нарушение в ЗЗО и НРД за денталните дейности за 2020 – 2022 г., като се спазва процедурата за осъществяване на контрол по ЗЗО и НРД за денталните дейности за 2023 – 2025 г.

§ 7. При осъществяване на дейностите по лечение на кариес чрез обтурация с амалга не се използва дентална амалга за дентално лечение на пациенти с млечни зъби, на деца под 15 г. и на бременни и кърмещи жени, освен когато това се счита за абсолютно

необходимо от страна на лекаря по дентална медицина въз основа на специфичните медицински нужди на пациента.

§ 8. Кодирането на болестите и проблемите, свързани със здравето, както и на медицинските процедури по НРД, се извършва в съответствие с Наредба № 42 от 2004 г. за въвеждане на класификационни статистически системи за кодиране на болестите и проблемите, свързани със здравето, и на медицинските процедури, както и по сега действащите кодове.

§ 9. При необходимост от промяна на правилата в хода на изпълнение на финансовата година корекциите във формата на XML файл се извършват в срок един месец. Новият формат на отчетния файл влиза в сила един месец след публикуването му на интернет страницата на НЗОК.

§ 10. При осигурена техническа възможност лекарят по дентална медицина има право да провери чрез предоставената по чл. 59, ал. 2 и чл. 86, ал. 6 електронна услуга и ЛПК на лекарите по дентална медицина, които са извършили отчетените по договор с НЗОК дейности.

§ 11. Директорите на РЗОК осъществяват ежемесечен мониторинг на ИДП, формиращи най-голям разход на територията на съответната РЗОК.

§ 12. (1) На основание чл. 63, ал. 1, т. 1 ЗЗО за всяко ЗОЛ, с изключение на малолетните и поставените под пълно запрещение лица, се създава електронен уникален идентификационен номер (ЕУИН) в единна информационна система.

(2) Националната здравноосигурителна каса изготвя и публикува на официалната си интернет страница указания за ползване на информационната система по ал. 1.

§ 13. (1) В изпълнение на ЗБНЗОК за 2023 г. представителите по чл. 54, ал. 2 от ЗЗО извършват текущо наблюдение и анализ за изпълнението на договорените обеми, както и за изпълнение на бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания за дентални дейности към 31.10.2023 г. и очаквано изпълнение към 31.12.2023 г., като БЗС получава информация за касовото изпълнение на здравноосигурителните плащания по бюджета на НЗОК.

(2) Представителите по чл. 54, ал. 2 от ЗЗО ежемесечно до 20-о число на месеца, следващ отчетния, на базата на информацията от отчетите на изпълнителите на дентална помощ анализират договорените цени и обеми и очакваното изпълнение по параметрите на разходите за здравноосигурителните плащания за дентална помощ към края на 2023 г.

(3) В случай че при анализа по ал. 2 се установи очакван преразход на средства за здравноосигурителни плащания за дентална помощ към 31.12.2023 г., НЗОК и БЗС договарят коригирани цени в рамките на оставащите средства по бюджета за дентални дейности за 2023 г., но не по-късно от 30-о число на месеца, в който е констатиран преразходът, за периода до края на 2023 г.

(4) Националната здравноосигурителна каса осъществява контрол на изпълнителите на дентална помощ за дейностите, за които при анализа по ал. 2 се наблюдава превишение на средства за здравноосигурителни плащания спрямо първоначално определените и планирани такива.

§ 14. (1) Този рамков договор за денталните дейности се сключва на основание чл. 53, ал. 1 ЗЗО, обнародва се от министъра на здравеопазването в „Държавен вестник“ на основание чл. 54, ал. 7 от ЗЗО и се публикува на официалната интернет страница на НЗОК.

(2) При необходимост или по искане на всяка една от страните този рамков договор за денталните дейности се актуализира по реда на приемането му по чл. 54 ЗЗО.

§ 15. Неразделна част от този договор са следните приложения, които се подписват от страните по договора, обнародват се в притурка към „Държавен вестник“ и се публикуват на официалната интернет страница на НЗОК:

приложение № 1 „Правна рамка“;

приложение № 2 „Първични медицински документи“;

приложение № 3 „Документи, свързани с оказване на дентална помощ на лица, осигурени в други държави“;

приложение № 4 „Изисквания на НЗОК за сключване на договор с изпълнители на извънболнична дентална помощ“;

приложение № 5 „Притурка към здравноосигурителната книжка и декларации“;

приложение № 6 „Списък със заболяванията, при които здравноосигурените лица са освободени от заплащане на потребителска такса по чл. 37, ал. 1 ЗЗО“.

За Националната здравно-осигурителна каса:

Председател на НС на НЗОК:

Доц. Михаил Околийски

Членове на НС на НЗОК:

Проф. Илко Гетов

Георги Клисурски

Румен Спецов

Д-р Иван Кокалов

Теодор Василев

Проф. Григор Димитров

Тодор Воденичаров

Пламен Таушанов

Управител на НЗОК:

Станимир Михайлов

За Българския зъболекарски съюз:

Председател на УС на БЗС:

Д-р Николай Шарков

Членове на УС на БЗС:

Д-р Георги Сойтариев

Д-р Георги Габровски

Д-р Константин Даков

Д-р Трифон Антонов

Д-р Валентин Павлов

Д-р Тодор Кукуванов

Д-р Бисер Ботев

Д-р Мартин Найденов

Съгласувал:

Министър на здравеопазването:

Проф. д-р Христо Хинков